

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 23 Φεβρουαρίου 2019

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αυτοδιοικητικοί
στη... σέντρα!

Στα γήπεδα και στα δημοτικά συμβούλια

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Η... “αρένα” της πολιτικής σε πολλές περιπτώσεις έχει συγκριθεί με τον αθλητικό στίβο ή τους ποδοσφαιρικούς αγώνες, ενώ αρκετές είναι και οι αναφορές της “γηπεδικής γλώσσας” που χρησιμοποιούν, ενίοτε, οι πολιτικοί.

Στο σημερινό τεύχος των “διαδρομών”, εμπνευσμένοι από τους παραλληλισμούς της πολιτικής με τον αθλητισμό, αναζητήσαμε εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης με... προνηρησία στο ποδόσφαιρο, το μπάσκετ, το πόλο και τον στίβο και ζητήσαμε τη γνώμη τους για τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα σε αθλητισμό και πολιτική αλλά και τα διάφορα ζητήματα που αφορούν τον αθλητισμό στην περιοχή τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Αυτοδιοικητικοί
στη... σέντρα!

σελ. 6 ~ Πολιτισμός

σελ. 7 ~ Παιδότοποι

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 - 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

23/2

Πολυχρόνης,
Πολυχρονία,
Πολύκαρπος

25/2

Ρεγγίνα,
Ρήγας,
Ταράσιος,
Ταρσώ

26/2

Ανατολή,
Πορφύριος,
Πορφυρία,
Σεβαστιανός

27/2

Ασκληπίος,
Ασκληπιάδα

1/3

Ευδοκία,
Χαρίσης

ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΙΣΣΑΜΟΥ

Βραδινή
παρέλαση
μασκαράδων

Με τη βραδινή παρέλαση μασκαράδων θα γίνει η έναρξη των αποκριάτικων εκδηλώσεων του Δήμου Κισσάμου σήμερα Σάββατο 23 Φεβρουαρίου η οποία θα ξεκινήσει από το Δημαρχείο Κισσάμου στις 8 το βράδυ.

Η παρέλαση θα διασχίσει την Ηρώων πολυτεχνείου, την οδό Σκαλίδη και θα καταλήξει στην Πλατεία Τζανακάκη όπου θα ακολουθήσει συναυλία με τον Μάνο Μαλαξιάνακη.

Σε περίπτωση κακοκαιρίας η εκδήλωση θα μεταφερθεί στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου Κισσάμου. Εν τω μεταξύ οι προετοιμασίες για το Καρναβάλι συνεχίζονται πυρετωδώς. Την Κυριακή 10/3 θα πραγματοποιηθεί η παρέλαση αρμάτων και καρναβαλιστών στις 4 μ.μ. στην οδό Σκαλίδη και θα ακολουθήσουν συναυλία με τους Freaktones και ολονύχτιο πάρτι στα μαγαζιά.

ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΧΑΝΙΩΝ

Το πρόγραμμα των Αποκριάτικων εκδηλώσεων του Δήμου Χανίων για τις επόμενες ημέ-

ρες έχει ως εξής:

- Σάββατο 23 Φεβρουαρίου στις 5 στο Ναυταθλητικό κέντρο της Σούδας
- Κυριακή 24 Φεβρουαρίου στις 11.30 στο πάρκο της Αμπεριάς: “Υποδεχόμαστε τις Απόκριες”
- Πέμπτη 28 Φεβρουαρίου στις 6 στα βορινά σκαλάκια της Αγοράς “Τοικνοπέμπτη στην οδό Τσουδερών” με τη Φιλαρμονική του Δήμου.
- Παρασκευή 1 Μαρτίου στις 6 το απόγευμα “Αποκριάτικο πάρτι στα Περβόλια” στο χώρο του πρώην συνεταιρισμού.

PARTY ΣΤΟΝ “ΑΣΩΤΟ ΥΙΟ”

Κυριακή του Ασωτού αύριο και ο “Ασωτος Υίος” στο Κουμ Καπί θα κάνει το καθιερωμένο του πάρτι, όπως κάθε χρόνο τέτοια μέρα.

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

Γνωριμία
με την
“Commedia
dell’ Arte”

Εκδήλωση γνωριμίας με την “Commedia dell’ Arte” διοργανώνει ο Σύλλογος “Φίλοι της Ιταλίας - Amici d’Italia” την Κυριακή 24 Φεβρουαρίου στις 8 μ.μ. στον Ιστοιολογικό Όμιλο Χανίων, Νεώριο Μόρο. Την παρουσίαση της Commedia dell’ Arte έχει αναλάβει το μέλος του Δ.Σ. Ιωσήφ Σκαμνάκης

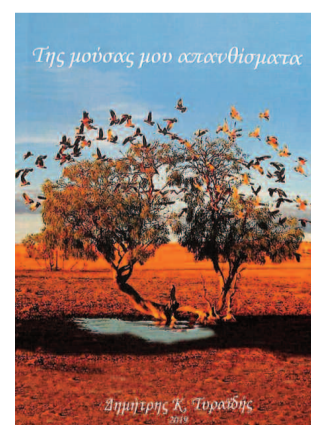
Η εκδήλωση πλαισιώνεται από προβολές video, εικόνες και μουσική ενώ μέλη του Συλλόγου θα είναι ντυμένα με κοστούμια της Commedia dell’Arte.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, «η Ιταλική αυτή αυτοσχέδια κωμωδία γεννήθηκε στην Ιταλία στα χρόνια της Αναγέννησης και αποτέλεσε «την πρώτη σχολή επαγ-

γελματιών ηθοποιών».

Η Commedia dell’ Arte θα αποτελέσει την κυριότερη μορφή ψυχαγωγίας στην Ευρώπη η οποία στηρίζεται στους “χαρακτήρες” /

“maschere”, που γεννήθηκαν αυθόρμητα, όταν οι λαϊκοί θεατρίνοι των διάφορων πόλεων της Ιταλίας επινόησαν, στολή, μάσκα, κινήσεις και τρόπο ομιλίας».

Αυτές τις μέρες είδε το φως της δημοσιότητας η 10η ποιητική συλλογή του πολυβραβευμένου και πολυγραφότατου συγγραφέα ποιητή Δημήτρη Κ. Τυραϊδή, με τον τίτλο “Της μούσας μου απανθίσματα”.

Ο ποιητής όλες τις ποιητικές του συλλογές -ως γνωστόν- όπως και τα δύο άλλα βιβλία του με διηγήματα, τα διανέμει στους αναγνώστες του δωρεάν. Για τους αναγνώστες του που διαμένουν στην περιοχή Κισσάμου, τα βιβλία του μπορούν να τα προμηθευτούν από το Φαρμακείο του κ. Παντελή Περάκη στο Καστέλι Κισσάμου.

Τηλέφωνο του ποιητή: 6979 002968, 28210 72318

τεύχος 819
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας “Χανιώτικα Νέα”

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
“ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ”:
Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος
Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη,
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:
Νεκτάριος Κακατσάκης
ΠΙΕΣΤΕΣ: Hussein Rajaiiftikhar,
Γιάννης Περάκης,
Γιώργος Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο
“Ερμής” (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καρσιόσκακη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900

Διαφημιστικό Τμήμα:
Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

Ένα ταξίδι στο ξεχωριστό μουσικό σύμπαν της παραδοσιακής και βυζαντινής μουσικής υπόσχεται να προσφέρει το 1ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών και Βυζαντινών Χορωδιών Χανίων που θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 23 και την Κυριακή 24 Φεβρουαρίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων με ώρα έναρξης στις 6.30 το απόγευμα.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ

Ταξίδι σε Βυζαντινά και παραδοσιακά μουσικά μονοπάτια

Στο Φεστιβάλ που διοργανώνει η Αδελφότητα Μικρασιατών Χανίων «Ο Άγιος Πολύκαρπος», σε συνδιοργάνωση οι Ιερά Μητρόπολη Κυδωνίας και Αποκορώνου, η Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Χανίων και το Πνευματικό Κέντρο Χανίων, συμμετέχουν 9 χανιώτικα μουσικά σύνολα και η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό, ενώ στον χώρο θα υπάρχει κουτί προαιρετικής συνεισφοράς για τα Ιδρύματα της πόλης μας, ΕΛΕΠΑΠ, ΚΗΦΑΠ, ΚΗΦΑΜΕΑ.

Πιο συγκεκριμένα τα μουσικά σύνολα που συμμετέχουν είναι: η Χορωδία Αδελφότητας Μικρασιατών Χανίων «Ο Άγιος Πολύκαρπος», η Χορωδία Ενορίας Μουρνιών «Η Ζωοδόχος Πηγή», η Ενοριακή Χορωδία Αγίας Αικατερίνης Νέας Χώρας «Η Συναϊτίσσα Κερά», η Χορω-

δία Ενηλίκων Ενορίας Αλικιανού «Άγιος Γεώργιος Διβόλης», η Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής της Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου, η Μικτή Χορωδία & Ορχήστρα Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Χαλέπας, ο Βυζαντινός Χορός του Ωδείου «Ιωάννης Μανιουδάκης», ο Καλλιτεχνικός & Παραδοσιακός Σύλλογος «Κρητικές Μαδάρες» και ο Παραδοσιακός Σύλλογος «Ετεοκρήτες».

Όπως ανέφερε εκ μέρους της Περιφέρειας Κρήτης η ενταλμένη σύμβουλος σε θέματα ψυχικής υγείας Μαρία Τζανακάκη - Μελισσάρη στόχος των διοργανωτών είναι να καθιερωθεί το Φεστιβάλ ως θεσμός. Τόνισε δε τη σημασία που έχει σε ένα περιβάλλον παγκοσμιοποιημένο να διατηρούνται ζωντανά τα στοιχεία που συγκροτούν την ταυτότητα ενός

τόπου και μιας κοινωνίας.

Ο αντιδήμαρχος Πολιτισμού Κυριάκος Καζάκος κάλεσε όλους τους χανιώτες να δώσουν το "παρών" στο Φεστιβάλ το οποίο εκτός των άλλων έχει σκοπό να συνδράμει οικονομικά το έργο Ιδρυμάτων της πόλης των Χανίων.

Η πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Χανίων Στέλλα Γκοζάνη - Χαριτάκη ανέφερε ότι φιλοδοξία της Αδελφότητας είναι το Φεστιβάλ να γίνει θεσμός για τα Χανιά, να αποκτήσει σταδιακά παγκρήτιο ή και πανελλήνιο χαρακτήρα και να πραγματοποιείται, από την επόμενη χρονιά, τους καλοκαιρινούς μήνες ώστε να δίνεται η ευκαιρία και σε επισκέπτες από άλλα μέρη της Ελλάδας να παρακολου-

Από αριστερά η πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Στ. Γκοζάνη - Χαριτάκη, η εκπρόσωπος της Περιφέρειας Κρήτης Μ. Τζανακάκη - Μελισσάρη και ο αντιδήμαρχος Πολιτισμού Κ. Καζάκος.

Επισκέψιμο το Μουσείο Μικρασιατών

Στο πλαίσιο της συνέντευξης Τύπου για το 1ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών και Βυζαντινών Χορωδιών Χανίων η πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Στέλλα Γκοζάνη - Χαριτάκη αναφέρθηκε και στην έναρξη λειτουργίας του Μουσείου Μικρασιατικής Μνήμης. Όπως τόνισε το Μουσείο είναι ανοικτό για το κοινό κάθε Δευτέρα, 5 με 7 το απόγευμα, ενώ έπειτα από συνεννόηση με τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης ανοίγει και το πρωί για επισκέψεις σχολείων. Η κα Γκοζάνη - Χαριτάκη σημείωσε σχετικά ότι "ποδαρικό" στις ξεναγήσεις μαθητών έγινε με το Γυμνάσιο Κολυμπαρίου.

θούν το Φεστιβάλ.

Η κα Γκοζάνη - Χαριτάκη υπογράμμισε ακόμα τον φιλανθρωπικό χαρακτήρα της εκδήλωσης καθώς τα έσοδα που θα συγκεντρωθούν από κουτί προαιρετικής συνεισφο-

ράς θα διατεθούν για Ιδρύματα της πόλης. Σημείωσε δε ότι την επόμενη φορά η βοήθεια που θα συγκεντρωθεί θα κατευθυνθεί σε Ιδρύματα της Εκκλησίας όπως η Στέγη Κοριτσιού του Αγ. Νεκταρίου κ.ά.

Αποκριάτικο γλέντι

Μικρασιάτικο αποκριάτικο γλέντι στα "Κανάρια" διοργανώνει την Τσικνοπέμπτη, 28 Φεβρουαρίου, στις 8 το βράδυ η Αδελφότητα

Μικρασιατών Ν. Χανίων "Ο Άγιος Πολύκαρπος". Στην εκδήλωση θα προσφέρεται πλήρες μενού και ζωντανή μουσική (τιμή 15 ευρώ ανά άτομο). Τα έσοδα από την εκδήλωση θα διατεθούν για τα λειτουργικά έξοδα του Μουσείου Μικρασιατικής Μνήμης.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Εκδήλωση για τους νέους και την κρητική μουσική

Εκδήλωση με θέμα: "Νέοι και Κρητική Παραδοσιακή Μουσική" διοργανώνουν ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λουσακίων σε συνεργασία με τον Δήμο Κισάμου και την Ένωση Πολιτιστικών Φορέων Επαρχίας Κισάμου (ΕΠΟΦΕΚ) στο πλαίσιο προβολής του Μουσείου Μουσικών Κρήτης την Τετάρτη 27 Φεβρουαρίου στις 6.30 μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

Στην εκδήλωση θα συμμετέχουν πάνω από εβδομήντα (70) νέοι Καλλιτέχνες από το Μουσικό Σχολείο Χανίων, τα Ωδεία και Σχολές Παραδοσιακής Μουσικής του Ν. Χανίων. Η παρουσίαση της εκδήλωσης θα γίνει από τον κ. Κανδαράκη Γιώργο Δάσκαλο- Ειδικό Παιδαγωγό. Είσοδος δωρεάν.

Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

18.30: Ριζίτικα "Καλώς ανταμωθήκαμε ούλοι δικοί και ξένοι" και "Γροικάτε ήντα παράγγελε γεις φρόνιμος του γίου του" από τον **Ιστορικό Λαογραφικό Καλλιτεχνικό Σύλλογο "Κρητικές Μαδάρες"**.

18.41: Καλωσόρισμα από τον πρόεδρο του Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων κ. Αντωνογιαννάκη Ιωάννη.

18.46: Χαιρετισμό από τον πρόεδρο του Π. Σ. Λουσακίων κ. Κουνελάκη Στέλιο.

18.51: **Ο ρόλος του Μουσείου Μουσικών Κρήτης στη Εκπαίδευση.**

Η παρουσίαση του θέματος θα γίνει από τον κ. **Σπανουδάκη Αντώνη** Δάσκαλο - Διευθυντή του 3ου Δημοτικού Σχολείου Κισάμου.

Θα ακολουθήσει παρουσίαση Νέων Μουσικών από:

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής **Ενορίας Αγίου Αποστόλου Θωμά Νέου Χωριού**

Αποκορώνου.

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής του **Πολιτιστικού Παραδοσιακού Συλλόγου Σελίνου.**

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής του **Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων.**

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής του **Ωδείου της Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου-Τσατσαρωνάκειο Πολύκεντρο.**

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής **Λαινάκη Λεωνίδα.**

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής **Μαρτσάκη Αντώνη.**

• Τη σχολή παραδοσιακής μουσικής του **Συλλόγου Μουσικών Ν.Χανίων "Χάρχαλης".**

• Το τμήμα παραδοσιακής μουσικής του **Μουσικού Σχολείου Χανίων.**

20.20-20.30 **Χαιρετισμοί-παρεμβάσεις** από Δήμαρχο Κισάμου, από Βουλευτές, από Περιφέρεια Κρήτης και από λοιπούς εκπροσώπους φορέων.

Η εκδήλωση θα κλείσει με κοπή πίτας από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Λουσακίων.

ΔΩΡΕΑΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

25% ΔΩΡΟ

ΣΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ SERVICE

NISSAN Innovation that excites

Μέχρι 28 Φεβρουαρίου 2019

All Clear SERVICE

NISSAN AFTER SALES

Ελάτε σήμερα σε ένα εξουσιοδοτημένο Συνεργείο NISSAN και κερδίστε:

- 25% ΕΚΠΤΩΣΗ ΣΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ SERVICE
- ΔΩΡΕΑΝ ΕΛΕΓΧΟ 25 ΣΗΜΕΙΩΝ
- ΔΩΡΕΑΝ ΟΔΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ 1 ΧΡΟΝΟ

Η προσφορά ισχύει έως 28 Φεβρουαρίου

Επίσημος Εμπορος & Επισκευαστής ΧΑΝΙΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΑΛΙΓΙΖΑΚΗΣ Α.Ε.
Λ. Σούδας 400 - Χανιά - τηλ. 28210 98164

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΔΡΑΚΑΚΗΣ

Αυτοδιοικητικοί στη... σέντρα!

Στα γήπεδα και
στα δημοτικά συμβούλια

Λίγο πριν τις δημοτικές εκλογές σκεφτήκαμε να παρουσιάσουμε σήμερα στις "Διαδρομές" μερικούς από τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό, αφού όλοι είναι άνθρωποι με θητεία στον αθλητισμό.

Οι περισσότεροι ασχολούνται με το ποδόσφαιρο, ενώ υπάρχουν ακόμα και εκπρόσωποι του μπάσκετ, του πόλο και του στίβου. Απευθύναμε σε όλους δύο απλές ερωτήσεις και τους ζητήσαμε να μας εκφράσουν την γνώμη τους:

-Για το ποιες ομοιότητες και διαφορές εντοπίζουν ανάμεσα στον αθλητισμό και την πολιτική
-Καθώς επίσης τα πλεονεκτήματα και τις ελλείψεις του αθλητισμού στην περιοχή που πολιτεύονται.

Ιδού οι απαντήσεις τους μαζί με ένα μίνι-βιογραφικό τους από την παρουσία τους στον αθλητισμό.

Αδωντάκης Μανώλης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Ο Μανώλης Αδωντάκης παίζει μπάσκετ από μικρή ηλικία και έχει φορέσει τη φανέλα των περισσότερων αθλητικών σωματείων καλαθοσφαίρισης της πόλης. Τα τελευταία χρόνια είναι αθλητής του ΑΟΚ Χανιά με τον οποίο μάλιστα πέρυσι έπαιξε στη Γ' Εθνική. Είναι και ο μόνος εν ενεργεία από όσους παρουσιάζουμε ενώ όπως λέει: "Μετά από τόσα χρόνια θεωρώ το μπάσκετ αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής και της προσωπικότητας μου".

-Στο μπάσκετ όπως και στην πολιτική πρέπει όλοι να θυμούνται ότι δεν μπορούν να υπάρχουν εγωισμοί για την εκπλήρωση κοινών ομαδικών στόχων όπως η νίκη ή ένα θετικό αποτέλεσμα αντίστοιχα.

-Περιθώρια για βελτίωση υπάρχουν σε κάθε περιοχή, σίγουρα στα Χανιά υπάρχει θέληση και αξιόλογοι άνθρωποι που προσπαθούν για την διόρθωση των όποιων ελλείψεων καθώς και στην δημιουργία αθλητικής παιδείας σε επίπεδο τόπου.

Ανδρεάδης Μανώλης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Ο Μανώλης Ανδρεάδης υπήρξε ένας σπουδαίος γκολτζίης που ξεκίνησε από τους μικρούς του Ικάρου το 1980 και αγωνίσθηκε στην ομάδα του Πασακακίου μέχρι το 1997 όταν και σταμάτησε. Μοναδική φορά που άλλαξε φανέλα το 1986-87 όταν έπαιξε με τον γειτονικό Μινώταυρο στη Δ' Εθνική. Έχει να θυμάται το πρωτάθλημα β' ομάδων με τον Ικάρου το 1983, το κύπελλο που κατέκτησε το 1995 ενώ έπαιξε σε δύο ακόμα τελικούς (90 με Ικάρου, 87 με τον Μινώταυρο) και αγωνίσθηκε ακόμα μία φορά στη Δ' Εθνική (περιφερειακό) το 1991. Είναι διπλωματούχος προπονητής UEFA B.

-Η κοινωνικοποίηση, το ομαδικό πνεύμα και η συνεργασία για την επίτευξη των στόχων είναι το κοινό σημείο ανάμεσα σε αθλητισμό και πολιτική. Θεωρώ ότι τόσο ο αθλητισμός όσο και η πολιτική βοηθούν και φέρνουν τις κοινότητες των ανθρώπων πιο κοντά, διαπαιδαγωγούν και προ-

ωθούν βασικές κοινωνικές αξίες και προσπάθειες.
-Στην περιοχή μου την Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου, υπάρχουν δύο ποδοσφαιρικά γήπεδα, ένα κλειστό γυμναστήριο, πολλά σχολεία και πολλές ιδιωτικές αθλητικές εγκαταστάσεις που όμως δεν φτάνουν για τον πληθυσμό του πρώην Δήμου Ελ. Βενιζέλος. Στο σχέδιο πόλης της περιοχής υπάρχουν χαρακτηρισμένοι αθλητικοί χώροι που θα μπορούσαν να δώσουν λύση ώστε οι δημότες να έχουν μια πιο εύκολη πρόσβαση και μεγαλύτερη ποικιλία αθλημάτων.

Βλαζάκης Νίκος

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Ο Νίκος Βλαζάκης έγραψε ιστορία τόσο στο ποδόσφαιρο όσο και στο πόλο ενώ στον υγρό στίβο έφτασε να είναι και ομοσπονδιακός προπονητής κυρίως στις μικρότερες ηλικίες.

Από την ηλικία των 6 ετών το 1962 μέχρι και την δεκαετία του '80 φόρεσε το σκουφάκι του ΝΟΧ και στη συνέχεια συνέχισε ως το 2001 προπονητής σε μικρούς και μεγάλους του Ομίλου με πάμπολλες διακρίσεις. Από το 2001 υπήρξε τεχνικός στις εθνικές ομάδες για να επιστρέψει στα Χανιά ως προπονητής μέχρι το 2011 όταν και σταμάτησε.

Στο ποδόσφαιρο τώρα ξεκίνησε το 1968-69 στον Παγχανιακό και το 1979-80 βρέθηκε στον ΑΟΧ μαζί με τον αδερφό του Γιώργο. Πιο πριν έκανε προπονήσεις στην σπουδαία ΑΕΚ του Φάντροκ. Στον χανιώτικο όμιλο έπαιξε μέχρι το 1988-89 ενώ στη συνέχεια φόρεσε τη φανέλα του Πλατανιά για δύο χρόνια αλλά και του Ποσειδώνα Τσικαλαριών αλλά και του Παγχανιακού ξανά.

-Νομίζω ότι υπάρχουν τεράστιες διαφορές. Διότι για να λειτουργείς σε υψηλό επίπεδο πρέπει ως αθλητής να παίρνεις αποφάσεις σε εκατοστά του δευτερολέπτου ενώ η πολιτική ειδικά στην Ελλάδα είναι... αργοκίνητο καράβι!

Η μόνη ομοιότητα που εντοπίζω, είναι ότι αν θες να είσαι σωστός θα πρέπει και στην πολιτική να

δουλέψεις με πρόγραμμα, μεθοδικότητα και κυρίως πολύ δουλειά. Ο πολιτικός θα έπρεπε να είναι ένας εργάτης που να προσφέρει στο λαό κάτι που δυστυχώς δεν το βλέπουμε συχνά στην Ελλάδα.

-Όσον αφορά τώρα τον αθλητισμό στα Χανιά θεωρώ ότι είμαστε από τους χειρότερους νομούς σε αθλητικές υποδομές. Αρκεί να σκεφτούμε το ερειπωμένο ποδηλατοδρόμιο, το κλειστό κολυμβητήριο που βρίσκεται σε ανάλογη κατάσταση καθώς ποτέ δεν λειτούργησε. Επίσης έχουμε πάρα πολλές μη νόμιμες αθλητικές εγκαταστάσεις...

Ζερβός Γιάννης

(Δήμαρχος Σφακίων)

*Πλούσια ποδοσφαιρική δράση από τον Γιάννη Ζερβό. Ξεκίνησε μικρός το 1978-79 από την Ατλαντίδα που μόλις είχε επαναδραστηριοποιηθεί. Απουσίασε για κάποια χρόνια στην Αθήνα και από όταν επέστρεψε συνέχισε το 1990 στον Αστέρα Μανωλιόπουλου, το 1994 στον Διαγόρα Νιο Χωριού, δύο χρόνια μετά στον Ατλанта Φουρνέ ενώ το 2000 φόρεσε και τη φανέλα της περιοχής όπου είναι δήμαρχος σήμερα (ΑΓΣ Σφακίων).

Επέστρεψε το 2001 στον Ατλанта και το 2006 στον Διαγόρα όπου το 2010 κρέμασε τα ποδοσφαιρικά του παπούτσια.

-Και τα δύο θέλουν συνέργειες.

Ο αθλητισμός σου προσφέρει ψυχική και σωματική υγεία ενώ η πολιτική πολλούς προβληματισμούς και την ικανοποίηση στο βαθμό που κατορθώνεις να υλοποιείς τους στόχους σου επ' ωφελεία της κοινωνίας που σε εμπιστεύεται.

-Τα πλεονεκτήματα του αθλητισμού στην περιοχή μου τα Σφακιά είναι ότι δίνουν τη δυνατότητα κυρίως σε νέους να ασχολούνται με δημιουργικές δράσεις.

Ο Δήμος διαθέτει και λειτουργεί δύο γυμναστήρια και ένα μόνο γήπεδο ποδοσφαίρου.

Έχει εξασφαλίσει μέσω της Περιφέρειας την κατασκευή τριών γηπέδων 5Χ5 με πλήρη ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό σε διαφορετικά Δ.Δ. και επίσης ενός μαζί με άλλες αθλητικές υποδομές σε πολυχώρο στο Φραγκακάστελο δίνοντας την δυνατότητα στους δημότες και επισκέπτες την ενασχόληση με τον αθλητισμό.

Θεοδωρογιάκης Μιχάλης

(δημοτικός σύμβουλος Κισσάμου)

*Ο Μιχάλης Θεοδωρογιάκης μπορεί να χαρακτηριστεί ως... σημαία της Θύελλας Καλάθενων. Διότι φόρεσε τη φανέλα της από το 1991 μέχρι και το 2006 και στη συνέχεια μόλις σταμάτησε συνέχισε στο Δ.Σ. της ομάδας ως πρόεδρος θέση την οποία έχει μέχρι σήμερα.

-Δεν θα αναφερθώ στις ομοιότητες και στις διαφορές ανάμεσα σε αθλητισμό και πολιτική αλλά σε αυτά που "πρέπει" να έχουν κοινά δηλαδή το τίμιο παιχνίδι. Κανένα παιχνίδι χωρίς υγιείς και διαφανείς κανόνες, πάντα να έχουμε ομαδικό παιχνίδι και ο κόσμος να το απολαμβάνει. Χρειάζεται ενοποίηση αντί για διαχωρισμό. Δυστυχώς τόσο η πολιτική όσο και το ποδόσφαιρο αντιπαράσσονται σε αντίπαλες πλευρές, όταν υπερσχύουν εμπορικά και συντεχνιακά συμφέροντα. -Πλεονέκτημα θεωρώ για την Κίσαμο τους ανθρώπους οι οποίοι ασχολήθηκαν ή ασχολούνται με τον αθλητισμό που παρ' όλες τις ελλείψεις σε υποδομή κατάφεραν να υπάρξει σε ικανοποιητικό επίπεδο αθλητισμός στην Κίσαμο και να ασχολούνται με αυτόν εκατοντάδες παιδιά. Δυστυχώς υπάρχει μια αν όξι στασιμότητα, μια απαξίωση για τις αθλητικές υποδομές και εγκαταστάσεις στην πόλη μας, θεωρώ όμως ότι στο σύντομο μέλλον η κατάσταση μπορεί και πρέπει να βελτιωθεί!

Καραγιαννάκης Μανώλης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Ο Μανώλης Καραγιαννάκης θυμίζει λίγο... Σαργκάνη. Διότι ξεκίνησε το 1988 στον Κρητικό Αστέρα αλλά έως ως τερματοφύλακας όπως τον ξέρουν οι περισσότεροι αλλά ως μπακ. Στη συνέχεια βρέθηκε το 1991 στην ΑΕ Μεταμόρφωση για να επιστρέψει το 1993 στα Χανιά και στον Διαγόρα Νιο Χωριού ως γκολκίπερ πλέον. Το 2000 υπερασπίστηκε την εστία του Ηρακλή Νεροκούρου, το 2004 του ΑΟΔΑ, ένα χρόνο αργότερα πήγε στα Κεραμειά και το 2011 στον Αρη Βουκολιών όπου και κρέμασε τα... γάντια του. -Ομοιότητες που διακρίνω: Συνεργασία, υπευθυνότητα, σκληρή δουλειά για την επίτευξη της νίκης στο ποδόσφαιρο και των στόχων προς όφελος των συμπολιτών μας στην πολιτική! Διάφορες: Στην πολιτική δεν υπάρχει διαιτητής και επόπτες για να αποφασίσουν πότε είναι φάουλ ή οφσάιντ, το ρόλο αυτό τον έχουν οι χιλιάδες των συμπολιτών μας.

-Οι άνθρωποι που αγαπούν τον αθλητισμό και ασχολούνται ενεργά με τα αθλητικά σωματεία καθώς και οι εξαιρετικές κλιματολογικές συνθήκες του τόπου μας, αποτελούν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα έτσι ώστε πολλά από τα νέα παιδιά να έρθουν κοντά στον αθλητισμό! Όσον αφορά τα μειονεκτήματα... οι φανερές ελλείψεις στις υπάρχουσες υποδομές και τα πολλά εκατομμύρια ευρώ που δαπανήθηκαν στο παρελθόν σε εγκαταστάσεις οι οποίες δε χρησιμοποιούνται, δείχνει ανύπαρκτο σχεδιασμό! Κι έτσι τα Χανιά έχασαν σημαντικές ευκαιρίες στο να είναι πολύ πιο ανταγωνιστικά στο θέμα του αθλητικού τουρισμού!

Κοτσαμικάκης Μιχάλης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Ο Μιχάλης Κοτσαμικάκης ξεκίνησε να παίζει Ποδόσφαιρο σε ηλικία 15 χρόνων στην ομάδα του χωριού του τον "Ποσειδών Τσικαλαριών" ως επιθετικός όπου και αναδείχθηκε την ίδια χρονιά πρώτος σκόρερ στο Β τοπικό Χανίων. Δύο χρόνια μετά μεταπήδησε στον Άρη Σούδας και επιλέχθηκε στην Μικτή Χανίων. Το μεγάλο ποδοσφαιρικό του άλμα γίνεται το 1991

όπου προσχώρησε στον μεγάλο ΑΟ Χανίων για να συνεχίσει Δ Εθνική στον Ηλυσιακό. Ακολούθως έπαιξε σε Ολυμπιάδα Οινόφυτων, Άρη Σούδας, Γρανίτης και στο Α τοπικό Αθηνών με Χολαργό, Αμπελόκηπους. Επέστρεψε στα Χανιά όπου ολοκλήρωσε την καριέρα του στις ομάδες της Α' κατηγορίας Ιδομενέα, Κισσαμικό και Παγχανιακό.

-Ομοιότητες και διαφορές: α)Ομαδικότητα και πειθαρχία για να πετύχεις τους στόχους β)Διοχέτευση ενέργειας γ)Αναγνωρισιμότητα από τον κόσμο. Η αλλαγή συσχετισμών σε όλα τα παραπάνω δημιουργεί και τις διαφορές

-Ένα βασικό θετικό στοιχείο του αθλητισμού στην περιοχή μας είναι η ύπαρξη πολλών και αξιόλογων ακαδημιών. Όχι μόνο ποδοσφαιρικού αλλά και άλλων αθλημάτων. Εδώ ωστόσο έρχεται να προστεθεί και ένα σοβαρό μειονέκτημα μας, η έλλειψη των κατάλληλων και ασφαλών υποδομών για να στηρίξουν όλο αυτό τον όγκο των μικρών παιδιών.

Μαράκης Γιάννης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

* Ο Γιάννης Μαράκης υπέγραψε το 1973 επαγγελματικό συμβόλαιο στον ΑΟΧ στον οποίο αγωνίστηκε μέχρι το 1977 όταν και πέρασε φοιτητής στη Θεσσαλονίκη. Όπως λέει την περίοδο που αγωνίστηκε στον ΑΟΧ: «επαιζαν μεγάλοι παίκτες όπως ο Δαμανάκης ο Τσαγκαράκης Α. ο Αναγνωστάκης κ.α. Ημουν πολύ τυχερός που βρέθηκα μαζί τους».

Όταν τελείωσε απο φοιτητής πήγε στην Ατλαντίδα όπου έπαιξε για πάνω από 10 χρόνια. Εκλείσε την ποδοσφαιρική του καριέρα στην ομάδα της γειτονιάς του τον Αστέρα Χαλέπας. Απο το 1992 όταν και απέκτησε δίπλωμα προπονητή δούλεψε ένα διάστημα τεχνικός στην Ατλαντίδα και λίγο στον Αστέρα.

-Η πολιτική και ο αθλητισμός είναι δυο κοινωνικές λειτουργίες οι οποίες συνυπάρχουν και πολλές φορές έχουν κοινά συμφέροντα. Πολλές φορές πρόσωπα έχουν υποδυθεί και τους δυο ρόλους. Ο αθλητισμός συχνά χρησιμοποιείται σαν μέσο άσκησης πολιτικής. Πολλοί λένε ότι αθλητισμός και πολιτική πάνε χέρι-χέρι.

-Στο Δήμο Χανίων υπάρχουν υποδομές άθλησης, χρειάζονται όμως περισσότερες αλλά και οι υπάρχουσες θέλουν βελτιώσεις.

Ματζοράκης Παντελής

(δημοτικός σύμβουλος Αποκορώνου)

*Ο Παντελής Ματζοράκης ξεκίνησε να παίζει ποδόσφαιρο το 1985 στον Τιτάνα Καλυβών. Την περίοδο 1992-95 φόρεσε τη φανέλα του Πλατανιά με τον οποίο πανηγύρισε ένα πρωτάθλημα και ένα κύπελλο ενώ αγωνίστηκε και στη Δ' Εθνική. Το 1995 συνέχισε στον Κουμπέ και στη συνέχεια σε Κορωνίδα Βάμου και Διαγόρα Νιο Χωριού, πάντα στην Α' κατηγορία Χανίων. Μετά που κρέμασε τα ποδοσφαιρικά του παπούτσια διέτελεσε και για μία περίοδο (2008-09) πρόεδρος στον Τιτάνα Καλυβών.

-Ομοιότητες: Και στα δυο θέλει καθημερινή επιμονή και υπομονή για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Διαφορές: στον αθλητισμό υπάρχουν κανόνες και αν δεν προσπαθήσεις και δεν ξεπεράσεις τον εαυτό σου δύσκολα θα πετύχεις ενώ στην πολιτική επιτρέπεται οποιοδήποτε όπλο και μέσο να χρησιμοποιήσεις αρκεί να παραμείνεις όρθιος και να πετύχεις τον στόχο σου και δεν κερδίζει πάντα ο καλύτερος.

-Στην περιοχή του Αποκόρωνα τώρα νομίζω ότι παρέχεται πλήρης κάλυψη σε εγκαταστάσεις για ποδόσφαιρο όμως υστερούμε παντελώς σε υποδομές για άλλα αθλήματα.

Σαρρής Γιάννης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Τα πρώτα ποδοσφαιρικά βήματα του Γιάννη Σαρρή έγιναν στις αλάνες της δεκαετίας του '60 και στη συνέχεια έπαιξε στον Ατρόμητο Μάλεμε. Μετά ως φοιτητής αγωνίστηκε στον Αετό Πατρών, στη συνέχεια στον Παγχανιακό της δεκαετίας του '80, και τέλος ως παίκτης και προπονητής στον Ατρόμητο Μάλεμε. Όπως επισημαίνει: «Το μοναδικό πρωτάθλημα το κατέκτησα με την ομάδα των Εκπαιδευτικών, στο εργασιακό ποδοσφαιρικό του Δήμου Χανίων. Ποτέ δεν σταμάτησα να παίζω με τη παρέα του Γουέμπλεϊ, με τους φίλους εραστές της τέχνης του ποδοσφαιρικού, της χαράς και της απόλαυσης του παιχνιδιού και της ανεκτίμητης αίσθησης που σου δίνει να αισθάνεσαι όπως ήσουν παιδί».

-Η πολιτική απαιτεί μεγαλύτερη εξωστρέφεια και προσδίδει λιγότερη αυτογνωσία σε σχέση με τον αθλητισμό, αλλά και τα δύο για να βάλουν γκολ θέλουν ομαδικό πνεύμα και τέχνη στη συνεργασία, αλλά και σκληρή δουλειά. Στον αθλητισμό συμπαίκτες και αντίπαλοι γνωρίζουν τα βασικά στοιχεία του χαρακτήρα και της προσωπικότητάς σου, δίχως φτιασίδια και επικοινωνιακά τρικ, επειδή βιώνοντας το παιχνίδι εκδηλώνονται γυμνές αλήθειες του χαρακτήρα σου. Αντίθετα, στην πολιτική έχει επικρατήσει η επικοινωνιακή τακτική, που επικρατεί να αποκρύψει τις πράξεις πίσω από λέξεις.

- Στο Δήμο Χανίων έχουμε το πλεονέκτημα μεγάλου αριθμού αθλουμένων και σωματείων, αλλά με σημαντικές ελλείψεις σε αθλητικές υποδομές, ποσοτικά και ποιοτικά. Κυρίαρχο ζήτημα αποτελεί η επί χρόνια επιλεκτική ενίσχυση σωματείων, και με την παραχώρηση δημοτικών αθλητικών χώρων σε συγκεκριμένα σωματεία για διαχείριση, με αποτέλεσμα, αντί ο αθλητισμός να ενώνει, να δημιουργούνται οξύτατοι ανταγωνισμοί μεταξύ των σωματείων που επεκτείνονται στους γονείς των αθλητών και, το χειρότερο, και στα ίδια τα παιδιά.

Ο Δήμος και η Αθλητική Επιτροπή χρειάζεται να αναλάβουν αποκλειστικά και με διαφανή και κοινώς αποδεκτά κριτήρια τη διαχείριση των αθλητικών χώρων. Να συμβάλει στη δημιουργία πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των σωματείων, να θέσει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη του μαζικού ερασιτεχνικού αθλητισμού. Επίσης, έχει υποχρέωση να συνδιοργανώνει από κοινού με τα σωματεία αθλητικές εκδηλώσεις και πρωταθλήματα, όπως τα Βενιζέλια, με τρόπο που να ενισχύονται και διαφοροποιούνται αθλήματα, να επεκτείνονται σε διαφορετικές περιοχές του Δήμου και να αποκτήσουν καταξίωση και φήμη που να ταξιδεύει έξω από τα όρια του Δήμου.

Φραγκάκης Μανώλης

(δημοτικός σύμβουλος Χανίων)

*Ο Μανώλης Φραγκάκης ασχολήθηκε με τον στίβο ως δρομέας ημιαντοχής του ΑΟ Κύδων και υπήρξε μέλος της Εθνικής ομάδας Ελπίδας με πολλά ρεκόρ. Ακόμα ήταν μέλος της ομάδας των Χανίων που αναδείχθηκε πρώτη στο διανομαρχιακό πρωτάθλημα στίβου. Βέβαια οι περισσότεροι των γνωρίζουν ως ενεργό ποδοσφαιριστή επί περίπου 40 χρόνια με τη φανέλα του Παγχανιακού (την χρυσή εποχή στα τέλη της δεκαετίας του '70), του Αστέρα Χαλέπας, του Διαγόρα Νιο Χωριού και του Νέου Αστέρα. Ενώ επί μία πενταετία υπήρξε και παίκτης της Ιταλικής Casino όταν σπούδαζε στην γειτονική μας χώρα.

-Στην πολιτική όλα εξελίσσονται. Ο παλιομοδίτικος τρόπος διαχείρισης στην πολιτική έχει αλλάξει προς το καλύτερο με την ανάδειξη των σύγχρονων προβλημάτων. Προσπαθεί να βρει νέους τρόπους για την επίλυση τους εφαρμόζοντας μοντέρνους τρόπους επίλυσης των εκάστοτε προβλημάτων. Το ίδιο συμβαίνει και στο ποδόσφαιρο καθώς και στον κλασικό αθλητισμό. Στηρίζεται σε νέες τεχνικές με βελτίωση στην τεχνική κατάρτιση, την αντοχή, την ψυχολογία. Εφαρμόζει καινούργια, μοντέρνα συστήματα, απευθυνόμενη σε αθλητές με καλύτερο επίπεδο μόρφωσης και ολοκληρωμένες προσωπικότητες.

Ο αθλητισμός απαιτεί οργάνωση, πειθαρχία, ανεπτυγμένη τεχνική, ατομική και ομαδική προσπάθεια. -Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα στον αθλητισμό, έχω ταλέντα, τα οποία μπορούν να αναδειχθούν, έχω και προπονητές, αλλά υστερούμε σε αθλητικές υποδομές και έλλειψη πόρων στήριξης και χρηματοδότησης στις Περιφέρειες και στους Δήμους από την κεντρική Πολιτεία.

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Επίσκεψη μαθητών από σχολεία της Σίφνου και της Σερίφου

Μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από σχολεία της Σίφνου και της Σερίφου των δυτικών Κυκλάδων επισκέφθηκαν χτες το πρωί το Μουσείο Τυπογραφίας Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη με την συνοδεία καθηγητών τους, στο πλαίσιο της πολυήμερης εκδρομής τους.

Από τα χειροκίνητα πιεστήρια των αρχών του 19ου αιώνα... στα πρώτα αυτόματα πιεστήρια του 20ου αιώνα. Στο Μουσείο Τυπογραφίας η ξενάγηση είναι βιωματική.

γνωρίζω πολλά πράγματα από την παλιά εποχή και είμαι συγκινημένος με όσα είδα σήμερα...».

Στην εκδρομή αυτή συνοδεύουμε τα παιδιά μαζί με τις καθηγήτριες, κυρίες Ευαγγελία Στεφανή του Γυμνασίου – Λυκείου Σερίφου και Σοφία Γα

γιάτσου από το ΕΠΑΛ της Σίφνου. Τέσσερις μαθητές είναι από τη Σέρifo, δέκα από το ΕΠΑΛ της Σίφνου και δέκα οκτώ από το Γυμνάσιο και το Λύκειο της Σίφνου.

Γιάννης Η. Κάκανος

Ο πολιτισμός γεφυρώνει τις γενιές: Οι λιλιπούτιοι επισκέπτες του 9ου Νηπιαγωγείου Χανίων αποτυπώνουν στο χαρτί την εμπειρία τους από το μουσείο και ανταλλάσσουν εντυπώσεις με τους μαθητές από τη Σίφνο και τη Σέρifo.

ΣΤΙΣ ΒΟΥΒΕΣ

Συνάντηση και κοπή πίτας του προγράμματος «Κρήνες»

Ο Δήμος Πλατανιά-ΝΠΔΔ, σε συνεργασία με το Επιστημονικό Δίκτυο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης (Ε.Δ.Ε.Ε.Κ), συνεχίζει για δεύτερη χρονιά την υλοποίηση του προγράμματος «Κρήνες: Ένα Πολιτιστικό-Κοινωνικό και Περιβαλλοντικό Μονοπάτι Ζωής» για δεύτερο συνεχές χρόνο. Στο πλαίσιο αυτό οι συμμετέχοντες και φίλοι του Προγράμματος προσκαλούνται στην εκπαιδευτική συνάντηση της Κυριακής 24 Φεβρουαρίου και ώρα 11.00-14.00 στον Πολιτιστικό Σύλλογο των Βουβών Κολυμβαρίου όπου οι οικοδεσπότες (τοπικό Συμβούλιο και Πολιτιστικός Σύλλογος) θα φροντίσουν για την φιλοξενία και την κοπή πίτας του Προγράμματος. Η συνάντηση αποτελεί συνέχεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων που προηγήθηκαν σε Σηπλιά, Μάλεμε, Βατόλακο, Νοχιά, Μεσκλά, και -όπως και στις προηγούμενες συναντήσεις- θα αναδειχθούν με τρόπο πολύτεχνο και πολύτροπο πολιτισμικοί σταθμοί-παραδοσιακά επαγγέλματα συναφή με την κοινωνική ζωή των Κρητών του τόπου. Στην εν λόγω συνάντηση αναμένεται να θιγούν θέματα όπως το παραδοσιακό τραγούδι και ο οργανοποιός, η πέτρα και ο χτίστης (πετροκοπικός-πελεκάνος), ο ντερμιτζής (σιδεράς), ο παραδοσιακός - αειφόρος τρόπος καλλιέργειας, η αγριλιά στην κρητική διατροφή και την γαστρονομία. Προσκεκλημένοι όλοι οι εκπρόσωποι φορέων αλλά και μεμονωμένοι πολίτες που το επιθυμούν.

“ΜΟΙΡΑΖΟΜΑΙ ΤΟ ΧΟΜΠΙ ΜΟΥ”

Γνωριμία με τα αυτοκίνητα – αντίκες

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων την Τρίτη 26 Φεβρουαρίου, στις 17.30, στο πλαίσιο της δράσης «Μοιράζομαι το χόμπι μου κι ό,τι αγαπώ», παρουσιάζει το χόμπι του Χανιώτη γιατρού, Νίκου Χαβρεδάκη, για τα αυτοκίνητα αντίκες.

Όπως επισημαίνεται στο σχετικό Δ.Τ. «στον χώρο του Media Lab του αναγνωστηρίου της βιβλιοθήκης, με σύγχρονο εξοπλισμό και υποδομή, σας καλεί να οργανώσετε μαζί δημιουργικές συναντήσεις. Η πρότασή σας μπορεί να απευθύνεται σε μεγάλους ή μικρούς, να αναπτυχθεί σε μια συνάντηση ή περισσότερες, να έχει σχέση με κάτι καλλιτεχνικό, πρακτικό, γενικότερα δημιουργικό (κατασκευές, ταξίδια, συλλογές, μουσική, κλπ). Σκοπός του προγράμματος, η ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών, πρακτικών, η συνεργασία και η γνωριμία με άλλους ανθρώπους, που ενδιαφέρονται για τις ίδιες ή παρεμφερείς ασχολίες. Έτσι, οι Βιβλιοθήκες μας μετατρέπονται σε κυψέλες δημιουργικών ανθρώπων, που επικοινωνούν, μοιράζονται κι ανταλλάσσουν ιδέες και γνώσεις. Βιβλιοθήκες στην καρδιά της τοπικής κοινωνίας».

ΓΙΑ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

Συναυλία με τον Αντώνη Μαρτσάκη

Συναυλία με τον Αντώνη Μαρτσάκη και το συγκρότημα του διοργανώνει η Ερατική Επιτροπή ανέγερσης του Ι.Ν. Οσίου Νικηφόρου του Λεπρού Συρκαρίου την Δευτέρα 25 Φεβρουαρίου στις 8 μ.μ. στο κέντρο “Πορτοκάλι”.

Συμμετέχουν οι Χορευτικοί Σύλλογοι: «Βιγλάτορες», «Γηγενής», «Η Κίσαμος», «Όμιλος Βρακοφόρων Κίσαμου», «Οι Πελασγοί».

Είσοδος με πλήρες μενού 15 €.

Προώληση εισιτηρίων: Κίσαμος: Τσατσαρωνάκειο Πολύκεντρο, Ζαχαροπλαστείο Παπαδάκη, Χορευτάκης Tours. Χανιά: Καφέ ΚΗΠΟΣ, Hondos Center. Πληροφορίες - Κρατήσεις: 6949075131.

Τα έσοδα θα διατεθούν για τις ανάγκες αποπεράτωσης του Ναού.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΑΜΟΥ

Για το πρόγραμμα STEMpowering ο λόγος

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Για το πρόγραμμα STEMpowering που πραγματοποιήθηκε στο Λαμπράκειο Γυμνάσιο Βάμου, απ' τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο του 2018, ο λόγος στον σημερινό Παιδότοπο, απ' τη διευθύντρια του Σχολείου, τον υπεύθυνο καθηγητή και 4 απ' τα 20 παιδιά που συμμετείχαν σ' αυτό. Για μια πρωτοποριακή παιδαγωγική μέθοδο του σύγχρονου ανοικτού, στη ζωή, στην κοινωνία και στην επιστήμη, σχολείου πρόκειται... Ένα μπαστούνι για τυφλούς, που τους ειδοποιεί ηχητικά για τα εμπόδια μπροστά τους, ένα φανάρι διαχειριστικό για τα εμπόδια μπροστά τους, ένα φανάρι διαχείρισης της κυκλοφορίας σε μια επικίνδυνη στροφή, όπου διέρχονται τα λεωφορεία των μαθητών καθημερινά, ένας έξυπνος κάδος που ανοίγει αυτόματα, όταν τον πλησιάζουμε

ΒΑΓΓΕΛΗΣ Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

με το σκουπιδάκι μας κι ένας ανιχνευτής φλόγας και θερμοκρασίας για να μας ειδοποιεί εγκαίρως σε περίπτωση πυρκαγιάς, είναι τα projects που υλοποιήθηκαν.

Σαν θαύματα ακούγονται, όμως... Όμως ποιος είπε ότι δεν γίνονται θαύματα στα σχολεία μας, όταν υπάρχουν δάσκαλοι, όπως τους Δασκάλους του Γυμνασίου Βάμου και μαθητές, όπως τους μαθητές του ίδιου σχολείου; Ένα το κρατούμενο! Συν τα "συν" της συνεργασίας της συμμετοχής και της συνευθύνης, βέβαια...

**Από καρδιάς τα συγχαρητήριά μου!
Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

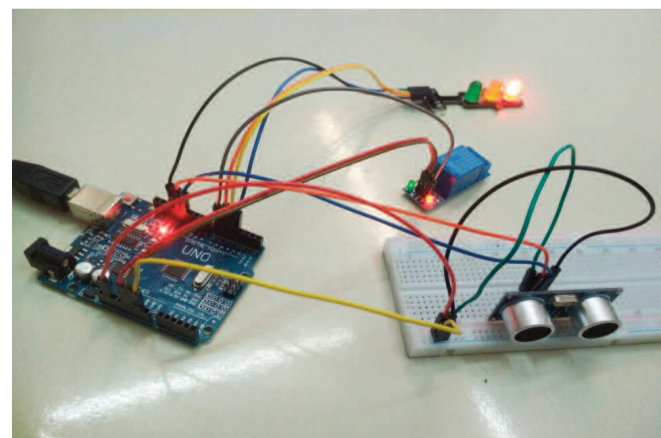
[...] Ένας από τους στόχους του προγράμματος είναι οι μαθητές να δείξουν έμπρακτα τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν, βάζοντας τη φαντασία τους να δουλέψει και έχοντας ως στόχο την επίλυση κάποιου τοπικού προβλήματος. Αυτό μπορεί να είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο δήμος τους, μια πρόταση βελτίωσης του σχολείου τους, κάτι που μπορεί να βοηθήσει κάποιο μέλος της οικογένειας τους ή μια κοινωνική ομάδα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να βιώσουν με την ομάδα τους τα στάδια ενός πρότζεκτ, από την έρευνα μέχρι τον πειραματισμό και την υλοποίησή του. Εξοπλισμένοι με τεχνολογικά εργαλεία και ακολουθώντας τη διεπιστημονική μέθοδο, οι μαθητές συνεργάζονται για να αποτυπώσουν την ιδέα τους με τον πιο δημιουργικό τρόπο. Είμαστε πολύ χαρούμενοι που έχουμε τη δυνατότητα να παρέχουμε τέτοιου είδους εκπαίδευση στους μαθητές του σχολείου μας. Το Γυμνάσιο Βάμου συμμετέχει σε αυτές τις καινοτόμες μεθόδους εκπαίδευσης αλλά και σε άλλες εξωσχολικές δραστηριότητες που αναβαθμίζουν την ποιότητα εκπαίδευσης του σχολείου.

Τίτος Σμυρνάκης (Φυσικός)

Είμαι πολύ ευχαριστημένη από το πρόγραμμα STEMpowering Youth, γιατί μέσα από αυτό νιώσαμε σαν μικροί επιστήμονες. Μας έβαλε σε σκέψεις, για την επίλυση ενός τοπικού προβλήματος της περιοχής μας. Μάθαμε να ακολουθούμε την επιστημονική μέθοδο διερεύνησης και επίλυσης ενός προβλήματος. Επίσης η δημιουργία ομάδων για την εκτέλεση του project μας δίδαξε την ομαδοσυνεργατικότητα που λίγοι μαθητές μπορούν να διαχειριστούν. Μάθαμε να συνεργαζόμαστε και να μοιραζόμαστε ιδέες με τα μέλη της ομάδας, να φέρνουμε προτάσεις και να βρίσκουμε πιθανές λύσεις. Μάθαμε να λειτουργούμε στο πλαίσιο ενός χρονοδιαγράμματος με στόχο την ολοκλήρωση του Project μας. Η επιλογή του σχολείου μας για το πρόγραμμα αυτό με κάνει πολύ περήφανη.

Ελενα Χαιρετάκη (Α' τάξη)

Μου άρεσε πολύ η εμπειρία του STEM. Μάθαμε πολλά για τις φυσικές επιστήμες αλλά και όπου δυσκολευόμαστε, μας έβρισκε λύση και ήταν πάντα δίπλα μας. Η συνεργασία μας στις ομάδες με τα υπόλοιπα παιδιά ήταν εξαιρετική. Πιστεύω ότι η κατασκευή μας θα πάει καλά, προγραμματισμός ARDUINO. Η συνεργασία μας με τον καθηγητή ήταν πολύ καλή. Κάθε φορά στον διαγωνισμό που πήραμε μέρος, έλυσε ένα τοπικό πρόβλημα και αυτό είναι σημαντικό. Εχουμε αγωνία για το αποτέλεσμα.

Φουντουλάκη Ναόμι (Α' τάξη)

Γκαγκαδέλη Αικατερίνη (διευθύντρια)

Το STEMpowering Youth είναι ένα εξωσχολικό πρόγραμμα το οποίο συνδέει την Επιστήμη, την Τεχνολογία, τη Μηχανική και τα Μαθηματικά (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Στη διάρκεια των 7 πρώτων εβδομάδων του STEM μελετάμε διάφορα θέματα αλλά ταυτόχρονα μαθαίνουμε πώς λειτουργεί το Arduino Uno και πώς το προγραμματίζουμε. Τις 3 επόμενες εβδομάδες μπαίνουμε στην διαδικασία του να κατασκευάσουμε το project μας. Η εμπειρία αυτή του STEMpowering Youth είναι πολύ ενδιαφέρουσα και δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να δημιουργήσουν μια κατασκευή που να λύνει ένα τοπικό πρόβλημα. Το εξωσχολικό αυτό πρόγραμμα μου φάνηκε πολύ ωραίο διότι σε βάζει στην διαδικασία να σκεφτείς νέα πράγματα. Αυτό είναι πολύ καλό, ειδικά για εμάς τα παιδιά επειδή είμαστε "οι πολίτες του αύριο" και αν δεν νοιαστούμε εμείς για την πόλη μας, την περιοχή μας, την γειτονιά μας, τότε δεν θα νοιαστεί κανείς. Τέλος, παρατήρησα ότι από τότε που άρχισα να παρακολουθώ τα μαθήματα STEM βελτιώθηκα πολύ στην Φυσική και στην Τεχνολογία.

Διόνη Ανδρουλάκη (Α' τάξη)

Στο κανάλι του YouTube του Γυμνασίου Βάμου μπορείτε να δείτε τις κατασκευές των μαθητών, Links των κατασκευών:
<https://youtu.be/KDCUNQjeGHY> Traffic organizer
<https://www.youtube.com/watch?v=6zScsfDcp2E> Smart blind stick
<https://www.youtube.com/watch?v=jHVFvQMfTmQ> The Fire Alarm
<https://www.youtube.com/watch?v=aCFdL1j7GSg&index=5&list=UU0hn6VDxj9M5L6kaNiUX8Mw>

Ολοκληρώθηκε ο δεύτερος κύκλος μαθημάτων του προγράμματος STEMpowering Youth που πραγματοποιήθηκε στο σχολείο μας από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο 2018. Ο κύκλος αυτός αποτελεί τον πρώτο μέρος του **STEMpowering Youth** για το τρέχον σχολικό έτος και είναι μια πρωτοβουλία του μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού SciCo (Science Communication). Υλοποιείται με την υποστήριξη του Ιδρύματος Vodafone και της Ελληνογερμανικής Αγωγής σε το ρόλο του Ακαδημαϊκού Συμβούλου. Το πρόγραμμα αυτό ανήκει στο έργο "Open Schools for Open Societies - OSOS" («Ένα ανοικτό σχολείο σε μια ανοικτή κοινωνία») με εθνικό συντονιστή το ΙΕΠ.

Συμμετείχαν 20 μαθητές και μαθήτριες και από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου με υπεύθυνο καθηγητή τον Φυσικό κ. Τίτο Σμυρνάκη ο οποίος παρακολούθησε ειδική επιμόρφωση στην Αθήνα.[...]

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε υπέροχο κλίμα διάθεσης για μάθηση, συνεργασίας μεταξύ των μαθητών των ομάδων με τον υπεύθυνο καθηγητή και μεταξύ των ομάδων, καθώς το αντικείμενο των project ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον και συνδυάστηκε το θεωρητικό μάθημα με πείραμα, παιχνίδι και νέες τεχνολογίες, χρήση κινητών και laptop. Η τακτική παρακολούθηση των μαθητών η διάθεση, η λεπτομερής οργάνωση και καθοδήγηση του κ. Σμυρνάκη έφερε ένα πολύ καλό αποτέλεσμα στην εκπαίδευση των μαθητών αλλά και στις τελικές κατασκευές οι οποίες αποδεικνύουν την πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής γνώσης καθώς, οι μαθητές/τριες εργάστηκαν με προσανατολισμό την επίλυση «ενός τοπικού προβλήματος».

Συνειδητοποιήσαν, σύμφωνα με τα λεγόμενά τους, ότι μπορούν να ωφελήσουν την κοινωνία και τον κόσμο μας. Κατάλαβαν ότι αυτά που έμαθαν είναι σχετικά με το μέλλον τους και απέκτησαν με αυτό τον τρόπο περισσότερο ενδιαφέρον για μάθηση.

Το STEMpowering Youth ήταν μια πολύ ωραία εμπειρία για εμένα. Τα μαθήματα ήταν πολύ ευχάριστα και απέκτησα γνώσεις που δεν περίμενα πως θα αποκτήσω. Η βασική ιδέα είναι μέσω της συνεργασίας τριών με τεσσάρων μαθητών να υλοποιηθεί μια κατασκευή με την πλακέτα Arduino που θα έχει σκοπό να επιλύσει ένα πρόβλημα της περιοχής μας. Εγώ και η ομάδα μου, με τη βοήθεια του καθηγητή μας, δημιουργήσαμε ένα έξυπνο φανάρι το οποίο τοποθετήθηκε για λίγο σε μια επικίνδυνη στροφή κοντά στο σχολείο μας.

Το πρόγραμμα αυτό μας βοήθησε να κατανοήσουμε καλύτερα κάποια μαθήματα στο σχολείο. Μαθαίνουμε να συνεργαζόμαστε και να λέμε ελεύθερα τη γνώμη μας και τις ιδέες μας. Πέρα από τις γνώσεις που μας προσφέρει, μας δίνει και την δυνατότητα να ψυχαγωγηθούμε κατά τη διάρκεια αυτών των δέκα εβδομάδων.

Μαρία Σταύρου (Γ' τάξη)

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι MERCURIALIS annua (Μερκουριάλις η μονοετής). Ανήκει στην οικογένεια των Ευφορβιοειδών. Φύεται σε όλη την Ευρώπη και τη δυτική και βόρειο Ασία. Είναι διαδεδομένο παντού σε καλλιεργούμενα και χέρσα χωράφια, αναχώματα κ.α..

Μερκουριάλις

Εμφανίζεται ως ζιζάνιο στα αμπέλια, στους κήπους, κυρίως σε σειρές καλλιεργειών και λαχανικών. Εξαιτίας της μικρής δυνατότητάς του για φωτεινότητα δεν μπορεί να εμφανιστεί στα δημητριακά.

Στη χώρα μας το συναντούμε με τις ονομασίες Σκαροκόρτο, Πρωτοθήρης, Πρωτοθήριος, Βροντοθήρι, Παρθενούδι, Σκαροβότανο, Φλώμος, Σκαρολάχανο, Σκυλολάχανο.

Είναι φυτό μονοετές και δηλητηριώδες, δίοικο. Δηλαδή άλλα φυτά είναι αρσενικά και άλλα θηλυκά. Φύλλα το μήκος των οποίων κυμαίνεται από 1,5 έως 5 εκατοστά, αντίθετα, μαλακά, αυγοειδή, οδοντωτά. Στέλεχος διακλαδιζόμενο από την βάση του στελέχους. Ρίζα κάθετη και λεπτή. Άνθη αρσενικά σε στάχυα. Τα θηλυκά άνθη είναι λίγο μεγαλύτερα, μοναχικά, άμισχα. Τα άνθη του κρατάνε όλο το καλοκαίρι. Καρπός (κάψουλα) κατασπαρμένος. Το φυτό φτάνει σε ύψος τους 40 πόντους.

Ιστορικά στοιχεία

Είναι βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Ο Ιπποκράτης γνώριζε τις καθαρτικές του ιδιότητες. Οι Διοσκουρίδης, Γαληνός, Ορειβάσιος και Παύλος Αιγινίτης το αναφέρουν σαν «Λινοψύστιδα», διαφημίζουν δε τις καθαρτικές του ιδιότητες. Ο Διοσκουρίδης το αναφέρει με τα συνώνυμα «Παρθένιον», «Αριτρυλλίδα», «Χρυσίτιδα» και το συνιστούσε ως κατάπλασμα επί των γεννητικών οργάνων των ανδρών. Της θηλυκής μερκουριαλίτιδος για την σύλληψη θηλυκού και της αρσενικής για την σύλληψη αρσενικού παιδιού.

Οι αγρότες χρησιμοποιούσαν το φυτό αυτό σαν καθαρτικό και χολαγωγό.

Το χρησιμοποιούσαν ακόμη στη βαφική, γιατί δίνει μία κυανή βαφή πολύ ωραία. Ο Chevreul λέει ότι δεν έχει καμία ομοιότητα το χρώμα αυτό με το χρώμα του ινδικού (λουλακίου).

Στην Πελοπόννησο (Λάκωνες και Αρκάδες) το ονόμαζαν «σκαρολάχανο» και το χρησιμοποιούσαν ως καθαρτικό και το βραστάρι του 25-50 γραμμάρια σε 450 γραμμάρια νερό, αντί της μολλάρας, ως μαλακτικό. Οι μαμές το θεωρούσαν ότι συντελούσε στην καταπολέμηση της δυσκοιλιότητας στις γυναίκες που είχαν γεννήσει, υπό μορφή εγχύματος (έβαζαν μια απλοχεριά του φυτού σε 500 γραμμάρια νερό. Επίσης το χρησιμοποιούσαν ως κατάπλασμα πάνω στην κοιλιά των εγκύων γυναικών για να διευκολυνθεί η γέννα.

Στη Γαλλία οι γυναίκες το χρησιμοποιούσαν ως κατάπλασμα για να κοπεί το γάλα. Ένας πρακτικός φαρμακοποιός κατασκεύαζε ένα σιρόπι που στην εποχή του ήταν πολύ της μόδας, με το όνομα «Σιρόπι της μακροζωίας», το οποίο παρασκεύαζε από χυμό Μερκουριαλίτιδος, ρίζα Γερμανικής ή Φλωρεντιανής Ίριδος και Γεντιανής, κατεργασμένα μέσα σε κρασί. Το φάρμακο αυτό το έδιναν ως καθαρτικό και τονωτικό, για να συστέλλει την κοιλιά και να δυναμώνει ταυτόχρονα τα όργανα. Αρθρικοί θεραπεύθηκαν με το σιρόπι αυτό. Οι δυσκοίλιοι, κακόχυμοι και ασθματικοί γέροι είχαν βρει σε αυτό ένα θαυμάσιο φάρμακο.

Στην Κρήτη το ονομάζουν Μερκουριάλις αλλά και Σκαρολάχανο. Την ονομασία Σκαρολάχανο όμως στο νησί την χρησιμοποιούν κύρια για το φυτό, Κράμβη η Κρητική (Brassica Cretica) η οποία είναι αυτοφυές άγριο λάχανο που μόνο «οι

σκάρες (αρπακτικά όρνεα) μπορούν να το φτάσουν και να το φάνε, επειδή φυτρώνει στα φρούδα και στεινούς (υψηλοί γκρεμοί)».

Στην Κρήτη συνήθιζαν να βάζουν λίγα φύλλα Μερκουριαλίτιδος στα χόρτα των εγκύων, για να μην παθαίνουν δυσκοιλιότητα.

Συστατικά - χαρακτήρας

Όλο το φυτό έχει οσμή απδιαστική και ναυτιώδη, γεύση πικρή και πολύ δυσάρεστη.

Κατά τον Feneuille περιέχει ένα κύριο καθαρτικό συστατικό, πικρό, ξυλώδη ουσία, χλωροφύλλη, φυτικό λεύκωμα, λευκή λιπαρή ύλη, πηκτικό έλαιο, πηκτικό οξύ, διάφορα άλατα και αμμωνία. Αν αποσταχθεί το φυτό δεν αποδίδει αιθέριο έλαιο γιατί το αρωματικό στοιχείο που περιέχει αποσυντίθεται αμέσως και εξαφανίζεται στη θερμοκρασία του βραζόμενου νερού. Ο Reichardt κατόρθωσε με μία ιδιαίτερη μέθοδο να απομονώσει ένα αλκαλοειδές πολύ δηλητηριώδες, με την μορφή ελαιώδους

υγρού και οσμή ναυτιώδη που το ονόμασε μερκουριαλίτιδα. Έχει αλκαλική αντίδραση, στον ατμοσφαιρικό αέρα δε μεταβάλλεται σε ρητίνη με βουτυρώδη σύσταση. Κατά τον Planchon, τα φύλλα του φυτού, περιέχουν ένα κύριο πικρό συστατικό, μία χρωστική ουσία και ένα αλκαλοειδές, την μερκουριαλίτιδα, που βρίσκεται συνδυασμένη με μικρή ποσότητα τριμεθυλαμίνης ή μονο-τριμεθυλαμίνης, διαλυτής στο νερό. Ο χυμός του κάνει κυανό το χαρτί του πλιτροπίου.

Το φυτό περιέχει ακόμη σαπωνίνες και αμίνες (μεθυλαμίνη και τριμεθυλαμίνη).

Άνθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Μάιο έως τον Νοέμβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται όλο το φυτό όταν είναι φρέσκο αλλά και αποξηραμένο. Συλλέγεται πριν την άνθιση.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Είναι βότανο καθαρτικό, χολαγωγό και υδραγωγό. Δρα ως ευκοίλιο και υπνωτικό. Είναι διουρητικό βότανο και χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις υδρωπικίας. Ο χυμός του βοτάνου δρα ως εμετικό, μαλακτικό και καθαρτικό. Χρησιμοποιείται εξωτερικά για την θεραπεία γυναικολογικών προβλη-

μάτων, σε προβλήματα των αυτιών και των οφθαλμών, σε κονδυλώματα και πληγές. Τα φύλλα του γίνονται μαλακτικά καταπλάσματα.

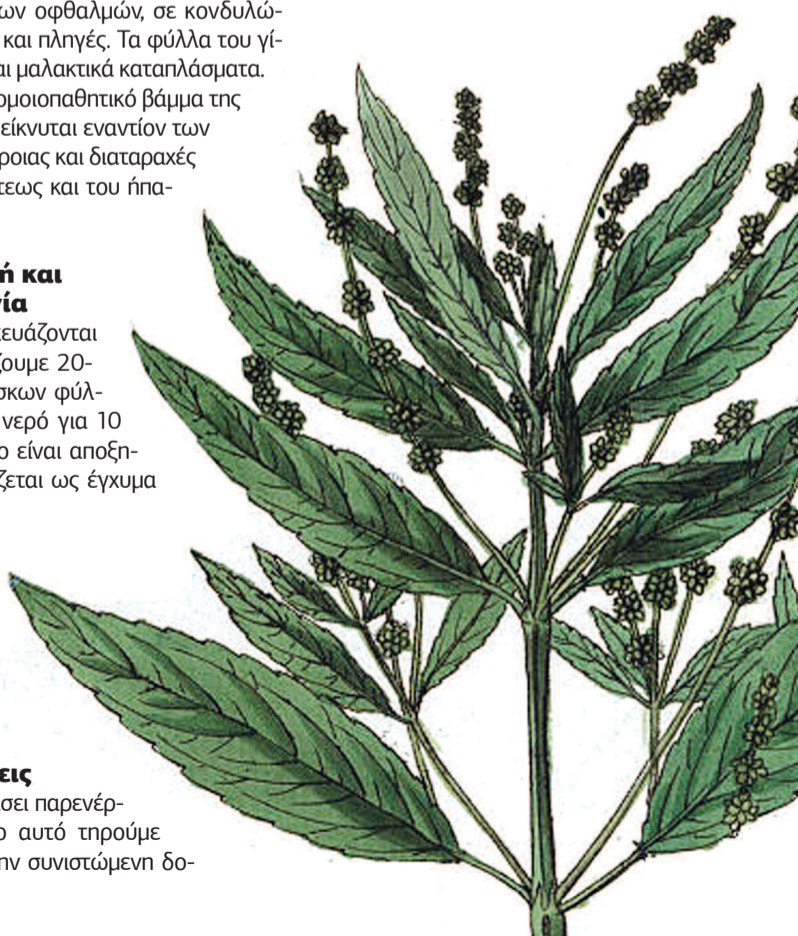
Το ομοιοπαθητικό βάμμα της μερκουριαλίτιδος ενδείκνυται εναντίον των ρευματισμών, διάρροιας και διαταραχές της χοληδόχου κύστεως και του ήπατος.

Παρασκευή και δοσολογία

Τα φύλλα παρασκευάζονται ως αφέψημα. Βράζουμε 20-30 γραμμάρια φρέσκων φύλλων σε μισό λίτρο νερό για 10 λεπτά. Αν το βότανο είναι αποξηραμένο παρασκευάζεται ως έγχυμα ρίχνοντας 7-10 γραμμάρια αποξηραμένου βοτάνου σε μισό λίτρο νερό και το αφήνουμε σκεπασμένο για 10 λεπτά.

Προφυλάξεις

Δεν έχει παρουσιάσει παρενέργειες. Για τον λόγο αυτό τηρούμε απλά με προσοχή την συνιστώμενη δοσολογία.

ΕΠΗΜΕΡΩΜΑΤΑ ΔΕΥΤΕΡΑΣ Η ΑΠΟΝΟΜΗ

Αντίστροφη μέτρηση για τη βραδιά των Όσκαρ

ΑΠΕ-ΜΠΕ: Οι φάκελοι σφραγίστηκαν, το κόκκινο χαλί στρώθηκε στη Χόλιγουντ Μπούλεβερν και τα χρυσά αγαλματίδια καλοναλίστηκαν: όλα είναι έτοιμα για τη μεγάλη βραδιά των Όσκαρ, την Κυριακή, που θα σηματοδοτήσει το τέλος μιας περιόδου κινηματογραφικών βραβείων γεμάτης από εκπλήξεις.

The Favourite

BlacKkKlansman

Green book

A star is born

“Αραγε το “Ρόμα”, η ωδή στα παιδικά χρόνια στο Μεξικό του Αλφόνσο Κουαρόν, θα είναι η πρώτη ξενόγλωσση ταινία --και παραγωγή της συνδρομητικής πλατφόρμας με βίντεο Netflix-- που θα κερδίσει το Όσκαρ καλύτερης ταινίας, το μεγαλύτερο βραβείο της χρονιάς; Στα 71 της χρόνια, η Γκλεν Κλόουζ θα αποσπάσει τελικά το πρώτο Όσκαρ για μια μακρά και λαμπρή καριέρα;

Θα χρειαστεί να περιμένουμε έως την Κυριακή στις 17.00 τοπική ώρα (03.00 Δευτέρας ώρα Ελλάδας) για να μάθουμε την επιλογή των σχεδόν 7.900 μελών της αμερικανικής Ακαδημίας Κινηματογραφικών Τεχνών και Επιστημών που κλήθηκαν να ψηφίσουν. Η τελετή θα διεξαχθεί στο κέντρο του Χόλιγουντ, στο Dolby Theater και θα αναμεταδοθεί απευθείας από τα τηλεοπτικά δίκτυα όλου του κόσμου, ενώ δεν θα έχει οικοδεσπότη για πρώτη φορά τα τελευταία 30 χρόνια.

Φέτος τα προγνωστικά είναι ιδιαίτερα παρακινδυνευμένα.

Ο Τιμ Γκρέι, που παρακολουθεί τα κινηματογραφικά βραβεία για το περιοδικό Variety, θεωρεί ότι θα κερδίσει το “Green Book”. «Ωστόσο δεν θα στοιχηματίζα χρήματα σ’ αυτό. Με οκτώ υποψήφιες ταινίες στην κατηγορία της καλύτερης ταινίας, η καθεμιά έχει φανατικούς θαυμαστές, αλλά καμιά δεν αποσπά ομοφωνία». Με δέκα υποψηφιότητες η καθεμιά, οι ταινίες “Ρόμα” και “Η Ευνοουμένη”, μια πλασματική δεύτερη ανάγνωση της μοναρχίας της βασίλισσας Άννας της Αγγλίας από τον σκηνοθέτη Γιώργο Λάνθιμο, θεωρούνται σίγουρα φαβορί.

Εκτός από το “Πράσινο Βιβλίο” και το αξιοσημείωτο ντουέτο των πρωταγωνιστών του, τους Μαχερόλα Αλί και Βίγκο Μόρτενσεν, η ταινία των σούπερ ηρώων “Μαύρος Πάνθηρας”, πρώτη στο παγκόσμιο box-office πέρυσι, διεκδικεί επίσης το βραβείο, όπως και η “BlacKkKlansman” του βετεράνου Σπάικ Λι, το “Bohemian Rhapsody” που αναφέρεται στη ζωή του θρυλικού Φρέντι Μέρκιουρι, του τραγουδιστή του συγκροτήματος Queen, η ταινία “Vice” για τον Αμερικανό Ντικ Τσέινι, τον πρώην αντιπρόεδρο της κυβέρνησης Τζορτζ Μπους του προεσβύτερου, η ταινία “Ένα Αστéρι Γεννιέται!”, με το ζεύγος Lady Gaga/ Μπράντλεϊ Κούπερ.

Ράμι Μάλεκ vs Κρίστιαν Μπέιλ
Για το βραβείο “α’ ανδρικού ρόλου” δύο ονόματα θεωρούνται τα φαβορί. Από τη μια πλευρά ο Ουαλός Κρίστιαν Μπέιλ, αγνώρι-

στος στον ρόλο του ως Ντικ Τσέινι, βραβεύτηκε με μια Χρυσή Σφαίρα και ένα BAFTA. Από την άλλη, ο Ράμι Μάλεκ του οποίου η ερμηνεία ως τραγουδιστή των Κουίν, που έλαμπε στην πίστα φορώντας πουκάμισο με παγιέτες, έλαβε λαμπρές κριτικές από τους συναδέλφους του και ένα βραβείο από το αμερικανικό Σωματείο Ηθοποιών (SAG), ενώ και αυτός απέσπασε μια Χρυσή Σφαίρα.

Η κατηγορία του “α’ γυναικείου ρόλου” ίσως είναι η μόνη φέτος με ένα αναγνωρισμένο φαβορί: την Γκλεν Κλόουζ, η οποία έχει λάβει σειρά βραβείων για την ερμηνεία της στην ταινία “The Wife”.

Θα συναντήσει στον δρόμο της τη Lady Gaga ή την ερασιτέχνη ηθοποιό Γιαλίτζα Απαρίσιο, το βασικό πρόσωπο στην ταινία “Ρόμα”. Ωστόσο πολλοί ειδικοί εκτιμούν ότι ήρθε η ώρα η Γκλεν Κλόουζ να τιμηθεί με ένα Όσκαρ που της αξίζει πολύ”.

Στον αυτόματο πιλότο

Εκτός από τους νικητές, ένα από τα μεγαλύτερα ερωτήματα των επαγγελματιών φέτος είναι: με τι θα μοιάζει το “θέαμα”; Μετά την κατακραυγή που προκλήθηκε όταν ήρθαν στο φως παλιά ομοφοβικά μηνύματα στο Twitter του Κέβιν Χαρτ, ο διάσημος ηθοποιός παραιτήθηκε και η Ακαδημία αποφάσισε η τελετή των βραβείων της να μην έχει τελικά παρουσίαση, για πρώτη φορά μετά το 1989.

Ένα τολμηρό στοιχείο είναι επίσης να περιοριστεί στις τρεις ώρες έναν πολύωρο θέαμα, του οποίου το κοινό κάθε χρόνο που περνά μειώνεται όλο και περισσότερο.

Από πλευράς ψυχαγωγίας, οι οργανωτές επέλεξαν το θέαμα να ανοίξουν δύο αρχικά

Roma

μέλη των Queen, τα οποία θα συνοδεύσει στο τραγούδι ο Άνταμ Λάμπερτ.

Η Lady Gaga και ο Μπράντλεϊ Κούπερ θα ερμηνεύσουν μαζί το τραγούδι τους “Shallow” που είναι υποψήφιο για Όσκαρ, ενώ ο ράπερ Κέντρικ Λαμάρ θα υποστηρίξει το “All the Stars”, το τραγούδι του από την ταινία “Μαύρος Πάνθηρας”.

Σινεμά στα χρόνια του Netflix

Όταν ο σκηνοθέτης ο Αλφόνσο Κουαρόν ρωτήθηκε εάν η επιλογή του να διανεμίει παράλληλα την ταινία του μέσα από τη διαδικτυακή συνδρομητική πλατφόρμα Netflix ενδέχεται να διακυβεύσει την τύχη της, εκείνος απάντησε: «πόσοι εμπορικοί κινηματογράφοι θα προέβαλαν μία ασπρόμαυρη ταινία στα ισπανικά και τα αυτόχθονα μεξικάνικα χωρίς κανέναν κινηματογραφικό αστέρα ως πρωταγωνιστή (εάν δεν ήταν

το Netflix);. Γιατί δεν κοιτάζετε τον κατάλογο των ξένων ταινιών που προβάλλονται στις ΗΠΑ φέτος και να συγκρίνετε για πόσο διάστημα προβλήθηκαν; Πόσες προβλήθηκαν σε 70 χιλιοστά;»

Και είχε δίκιο. Το «Ρόμα» είχε μία διανομή στις ΗΠΑ ανήκουστη για ταινία τέχνης και μάλιστα σε ξένη γλώσσα. Κάτι αδιανόητο εξάλλου, λόγω της αντίθεσης των μεγάλων δικτύων διανομής, να προβάλλεται στις αίθουσες μία ταινία που προσφέρεται και στο Netflix. Αυτή η πλατφόρμα streaming θέλει να γίνει ένα μεγάλο στούντιο, να κερδίζει Όσκαρ και να αλλάξει το εμπορικό της μοντέλο. Για να το καταφέρει έπρεπε να προβάλει στις αίθουσες. Τώρα το κατάφερε και την ίδια στιγμή προκάλεσε έναν διάλογο που όσο εξελίσσεται φέρει μέσα του την ίδια του τη λύση.

Αντίθετη γνώμη έχει ο Βίκτορ Μαρτίνες, ιδιοκτήτης της αίθουσας Vista, ενός ιστορικού κινηματογράφου στο Λος Άντζελες, κατασκευασμένου στη δεκαετία του 1920 στη διασταύρωση του Χόλιγουντ Μπούλεβερν με το Σάνσετ Μπούλεβερν, όπου κάποτε είχε το στούντιό του ο Ντ. Γ. Γκρίφιθ. Γι αυτόν, το Netflix μείωσε σκόπιμα τις δυνατότητες να δει κάποιος το «Ρόμα» στον κινηματογράφο για να δημιουργήσει την αίσθηση πως επρόκειτο για κάτι το εξαιρετικό». Και προσθέτει «πολλές μεγάλες αλυσίδες αισθουσών ήταν επιφυλακτικές να προγραμματίσουν την προβολή μιας ταινίας που ταυτόχρονα ήταν στο Netflix. Αλλά με δεδομένο πως ήταν τόσο περιορισμένος ο αριθμός αισθουσών, η πλατφόρμα έπλασε έναν μύθο στο κοινό πως είναι απαραίτητο να δει την ταινία».

Bohemian Rhapsody

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΑΝΙΩΤΗ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ ΚΩΣΤΑ ΝΤΑΝΤΙΝΑΚΗ

“Η Μαρία Πολυδούρη στο Παρίσι του Μεσοπολέμου”

■ Επίσημη συμμετοχή στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης

Μια σχετικά άγνωστη πτυχή της πολυκύμαντης ζωής της τόσο πρόωρα χαμένης Μαρίας Πολυδούρη (1902-1930) εξετάζει το νέο ντοκιμαντέρ του Κώστα Νταντινάκη που θα προβληθεί στο φετινό 21ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (1 με 10 Μαρτίου).

Η ταινία αναφέρεται στις συνθήκες εγκατάστασης και διαμονής της αντισυμβατικής ποιήτριας και πεζογράφου στη γαλλική πρωτεύουσα μετά την ξαφνική απόφαση που πήρε τον Δεκέμβριο του 1926 να αποδράσει από την μικρόψυχη κοινωνία της Αθήνας, διαλύοντας τον αρραβώνα της με ευκατάστατο ωραίο νεαρό δικηγόρο. Το κλίμα του Παρισιού και οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισε κατέβαλαν σύντομα τον ευαίσθητο οργανισμό και ψυχισμό της με αποτέλεσμα να προσβληθεί από φυματίωση και να επιστρέψει στην Ελλάδα τον Μάρτιο του 1928.

Πρόκειται για το πέμπτο ντοκιμαντέρ, από τα δέκα συνολικά μεγάλου μήκους που έχει σκηνοθετήσει ο Κώστας Νταντινάκης με θέμα τη ζωή και το έργο ποιητών, μετά την Βικτωρία Θεοδώρου, τον Γιώργη Μανουσάκη, τον Λουίς Μανουέλ, τον Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα και τον Αρθούρο Ρεμπώ.

Τα γυρίσματα της ταινίας ξεκίνησαν το 2001 στο Παρίσι, παράλληλα με το αφιέρωμα “100 χρόνια από τη γέννηση της Μαρίας Πολυδούρη” που ετοίμαζε ο Κώστας Νταντινάκης ως συνεργάτης στο λογοτεχνικό περιοδικό Οδός Πανός (τεύχος 116, Απρίλης 2002). Η έρευνά του έφερε τότε για πρώτη φορά στο φως σημαντικά στοιχεία για τη ζωή της Μαρίας Πολυδούρη στο Παρίσι, όπως οι ακριβείς ημερομηνίες νοσηλείας της στο φθισιατρείο Charite το 1928, ο τόπος κατοικίας κ.ά. τα οποία χρησιμοποιήσαν στο χρονολόγιο της βιογραφίας της στην πρώτη κριτική έκδοση του έργου της. Η ολοκλήρωση των γυρισμάτων έγινε το Πάσχα του 2018 στο Παρίσι, με βάση τα νέα στοιχεία που προέκυψαν από τη δημοσίευση της αλληλογραφίας της ποιήτριας στον β΄ τόμο της κριτικής έκδοσης (Μεταίχμιο, 2014) από την πανεπιστημιακή Χριστίνα Ντουσιά.

Η ταινία έχει τη μορφή χρονικού μιας επώδυνης αναζήτησης της Μαρίας Πολυδούρη στο Παρίσι του μεσοπολέμου από τον σκηνοθέτη, με οδηγό τα πέντε ποιήματα που έγραψε εκείνη στη διάρκεια της παραμονής της στη γαλλική πρωτεύουσα, τις σωζόμενες επιστολές της σε φίλους αλλά και την συνέντευξη

των μεταναστών, τότε και σήμερα, με τη Γαλλία, εστιάζει στις δυσκολίες της ποιήτριας να βρει δουλειά, στην αγωνία της για την έκδοση στην Αθήνα του μοναδικού μυθιστορηματός της, στις ταχύρυθμες σπουδές υψηλής ραπτικής που πραγματοποίησε, στην ανέχεια μέσα στην οποία ζούσε και στην αδιαφορία για την υγεία της, στην πληγή του έρωτά της με τον Κώστα Καρυωτάκη και στην προσβολή της από φυματίωση. Αναζητά την ποιήτρια στα μέρη όπου σύχναζε, στους τόπους κατοικίας της και στα ευρητήρια των Κρατικών Αρχείων των Νοσοκομείων του Παρισιού. Τέλος ο φακός την “ συνοδεύει ” στην επιστροφή της μέσω Μασσαλίας στο λιμάνι του Πειραιά, καθώς η ποιήτρια αποχαιρετά την Αλεξάνδρεια που κάνει με τους στίχους: “Παρίσι ήταν καιρός τα ονειράτά μου, στο σκοτεινό πρωί σου να σκορπίσω, και να σ’ αφήσω παίρνοντας κοντά μου, τη θλιβερή χαρά να σ’ αγαπήσω [...]”.

Η φωνή και ο βαθειά ευαίσθητος ψυχισμός της Μαρίας Πολυδούρη ανασταίνεται ιδανικά στο ντοκιμαντέρ από την ηθοποιό Δέσποινα Πωλαναγνωστάκη (φωτ.), η οποία έχει συνεργαστεί στο παρελθόν με τον Κώστα Νταντινάκη στις ταινίες του “Ο Λόρκα μέσα μου” (2008) και “Canal d’ amour” (2010).

Η προβολή θα γίνει την Κυριακή 3 Μαρτίου στις 17.30 στην αίθουσα Τζον Κασαβέτις.

που παραχώρησε η ανηψιά της ποιήτριας Ελεωνόρα Πολυδούρη, κόρη του μικρότερου αδερφού της Ευάγγελου Πολυδούρη. Γυρίσματα του ντοκιμαντέρ έγιναν επίσης στο Γύθειο Λακωνίας, όπου η Μαρία Πολυδούρη είχε περάσει τα παιδικά της χρόνια, με τα μανιτάκια μοιρολόγια να έχουν επηρεάσει την ούτως ή άλλως μελαγχολική της φύση. Το ντοκιμαντέρ αφού θίξει τις σχέσεις

αγωνίστριας Βικτωρίας Θεοδώρου, οργανώνουν, στην Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, στο Κολυμπάρι Χανίων, το Σάββατο 27 Ιουλίου 2019, φιλολογικό μνημόσυνο – ημερίδα για την προσφορά της στην ποίηση, την πεζογραφία και γενικότερα τα Γράμματα στον Ελλαδικό αλλά και στον Βαλκανικό χώρο, αλλά και για την προσφορά της στην Εθνική Αντίσταση.

Τα Πρακτικά του φιλολογικού μνημοσύνου – ημερίδας θα τυπωθούν χωρίς καθυστέρηση.

Στο σχετικό Δ.Τ. της ΟΑΚ αναφέρεται: «Παρακαλούμε αυτούς που θα ήθελαν να συμμετάσχουν στην εκδήλωση μνήμης – ημερίδα για τη Βικτωρία Θεοδώρου να το δηλώσουν μέχρι το τέλος Απριλίου 2019 και να στείλουν, στην ηλεκτρονική διεύθυνση kostasmoutzouris@hotmail.gr, περίληψη της ανακοίνωσής τους μέχρι το τέλος Μαΐου 2019».

Οι περιλήψεις των υποψηφίων ανακοινώσεων θα τεθούν υπόψη της επιστημονικής επιτροπής της ημερίδας.

ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Κινηματογραφικές βραδιές

Συνεχίζονται οι προβολές ταινιών με θέμα τη διαφορετικότητα, την αποδοχή του άλλου και τον θρίαμβο της ζωής που πραγματοποιεί η η Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης. Τις ταινίες προλογίζουν άνθρωποι των Γραμμάτων και των Τεχνών, καθώς και ερευνητές που σχετίζονται με τη θεματολογία της εκάστοτε ταινίας.

Θα ακολουθήσουν οι προβολές:

• Σάββατο 23 Φεβρουαρίου στις 5:30 μ.μ. “Ανθρωπος στη θάλασσα”. Θα ακολουθήσει συζήτηση με την κα Ανδρομάχη Χουρδάκη, φιλόλογο – συγγραφέα.

• Σάββατο 2 Μαρτίου στις 5:30 μ.μ. “Η Ζωή είναι ωραία”. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τον κ. Θωμά Παναγιώτου, Σχολάρχη Πατριαρχικής Σχολής Κρήτης – Γεν. Εκκλησιαστικού Λυκείου και Γυμνασίου Χανίων.

ΣΤΟ “ΘΕΑΤΡΟ 73100”

Παράσταση χορού

Παράσταση χορού butoh με τίτλο “Οναρ” θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο 23 Φεβρουαρίου στο Θέατρο 73100 (Πατριάρχου Γερασίμου 18), στις 9:30 μ.μ. από την Μαρία Μαλαξιανάκη, χορεύτρια-χορογράφος. Είσοδος 10 ευρώ.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Μουσική - ποιητική εκδήλωση για την ξενιτιά

Μουσική – ποιητική εκδήλωση από την Ομάδα “Από τον Οδυσσέα σε κάθε Οδύσσεια” του Γυμνασίου Κουνουπιδανών και την Μπάντα της 5ης Μεραρχίας Κρητών, αφιερωμένη στην ξενιτιά, την προσφυγιά, τη μετανάστευση και την πατρίδα, θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 27 Φεβρουαρίου και ώρα 11 π.μ., στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Είσοδος ελεύθερη.

Θεατρικές παραστάσεις

• Η Θεατρική Ομάδα Αρένα» παρουσιάζει το έργο «Το Χελιδόνι» του Γκιλιέμ Κλούα στις 23 και 24 Φεβρουαρίου, στις 9 μ.μ. στο Studio Οξω Νου.

• Η Εταιρεία Θεάτρου “Μνήμη” παρουσιάζει το θεατρικό έργο της αγγλίδας συγγραφέως Νίνα Ρέιν «Συναίνεση» (Consent), σε σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη, με θέμα την διάκριση ανάμεσα στο δίκαιο και τη δικαιοσύνη με αφορμή μια υπόθεση βιασμού. Παραστάσεις δίνονται στο θέατρο “Κυδωνιά” έως και την Κυριακή 31 Μαρτίου κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9.15 μ.μ. και τις Κυριακές απογευματινές στις 7.30 μ.μ.

Χειμερινό ωράριο λειτουργίας

Τρίτη – Τετάρτη και Παρασκευή 12:30-15:00
και την πρώτη Κυριακή κάθε μήνα 10:00-15:00.

Ομαδικές και σχολικές επισκέψεις πραγματοποιούνται καθημερινά με ραντεβού.

ΒΙΟΠΑ Χανίων Τ: 28210 80090
Email: info@typography-museum.gr
www.typography-museum.gr

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗΝ ΟΑΚ

Φιλολογικό μνημόσυνο Βικτωρίας Θεοδώρου

Το Κέντρο Κρητικής Λογοτεχνίας και η Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, θέλοντας να τιμήσουν τη μνήμη της ποιήτριας και

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 1190

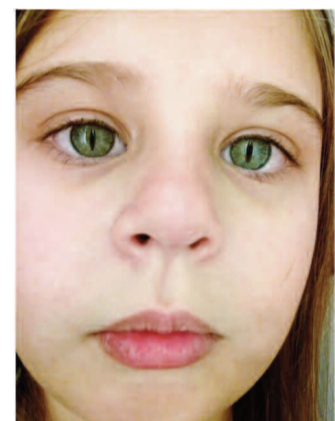
Η "Ηλεκτροθεραπεία και Φωτοθεραπεία" ως καινοφανείς θεραπευτικές πρακτικές, από το ομώνυμο βιβλίο του Richard Kovacs, που εκδόθηκε στην Αγγλία το 1942.

Συλλογή φακών εξέτασης οπτικής οξύτητας, στην Ιταλία του 1800.

Πατέντα "αντλίας" για την υποβοήθηση του θηλασμού, στο Λονδίνο του 1860: η μητέρα πιπιλίζει τον σωλήνα για να αυξήσει το κενό στη γάλινη "φιάλη" έτσι ώστε το γάλα να βγαίνει ευκολότερα από το στήθος και να καταλήγει στο παιδί...

Το σύνδρομο του "Ματιού της Γάτας" (σύνδρομο Schmid-Fraccaro) είναι μια σπάνια γονιδιακή βλάβη, κατά την οποία, μεταξύ άλλων, τα μάτια των ασθενών μοιάζουν με της γάτας, λόγω επιμήκων οπών στην ίριδα. Μέχρι σήμερα έχουν μελετηθεί επιστημονικά γύρω στις 100 περιπτώσεις στον κόσμο.

Κέρινη αναπαράσταση προγόνου του σύγχρονου ανθρώπου, που έζησε σε περιοχές του Μαρόκου πριν από 160.000 χρόνια (Μουσείο Moesgaard, Δανία).

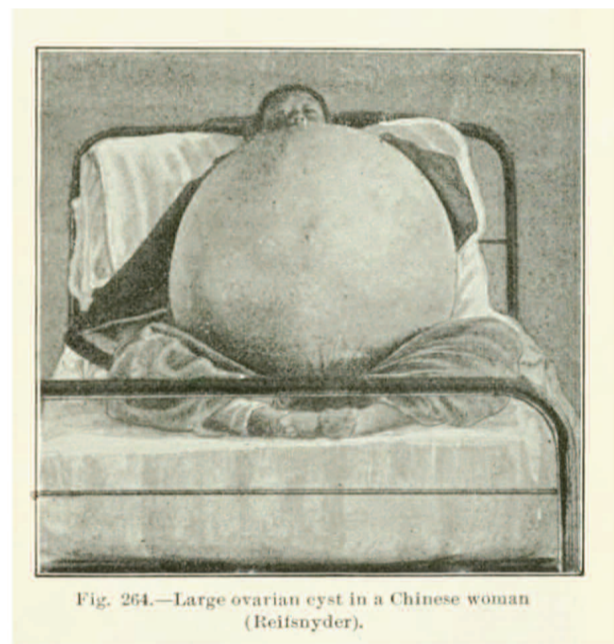

Fig. 264.—Large ovarian cyst in a Chinese woman (Reifsnnyder).

Στα τέλη του 19ου αιώνα η Αμερικανίδα χειρουργός Martha E. Reifsnnyder (1858-1922) ίδρυσε το πρώτο νοσοκομείο γυναικών στη Σαγκάη της Κίνας, όπου και αφαίρεσε κύστη ωοθήκης βάρους περίπου 15 κιλών!

«Ο κύριος και η κυρία Battersby», "Η εύσωμη γυναίκα και ο άνδρας-σκελετός", (350 και 34,5 κιλά βάρους αντίστοιχα) ως αξιοπερίεργο θέαμα σε θιάσους της δεκαετίας του 1860...

S. MAW, SON & THOMPSON'S
Improvement in Feeding Bottles
Patented in England, December 4, 1879;
Patented in the United States, April 27, 1880.

THE FITTING COMPLETE.

PORCELAIN PATENT COUPLING-PIECE

PATENT INDIA-RUBBER TUBE

INDIA-RUBBER TEAT.

Patent India-rubber Tubes, in 1/2 gross and 1 gross Boxes—
9-inch White ... per gross 10 6 | 9-inch Black ... per gross 15/-
10 " Super ... 16- 10 " ... 15/-

Registered India-rubber Teats, in 1 doz. Boxes—
2 Sizes (Small and Medium), per gross, White, 8- & 14-; Black, 12- & 21-
Patent Coupling-pieces, in 3 doz. Boxes ... per gross 8/-

S. MAW, SON & THOMPSON, LONDON.

Χειροποίητο γυναικείο πρόπλασμα από πορσελάνη, που χρησιμοποιήθηκε για εκπαιδευτικούς λόγους τον 17ο αιώνα στην Αγγλία.

«Η πρόδος στα μιμπερό», με πιπίλα και επιμήκη σωλήνα αναρρόφησης, ήταν πατέντα που κυκλοφόρησε στην Αγγλία το 1879. Ο λεπτός σωλήνας καθαριζόταν δύσκολα, με αποτέλεσμα να προκληθεί ο θάνατος πολλών βρεφών από ανάπτυξη μικροβίων.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Μικρές φωτιές παντού

» Celeste Ng (μτφρ. Ρίτα Κολαίτη, εκδόσεις Μεταίχμιο)

Όταν πριν από δύο χρόνια διάβασα το Όσα δεν σου είπα ποτέ, το πρώτο βιβλίο της Celeste Ng, το οποίο, παρότι έλαβε κάποιες -λίγες αλλά- καλές κριτικές, δεν κατάφερε να ξεχωρίσει εμπορικά, η αλήθεια είναι πως δεν φανταζόμουν πως το επόμενο βιβλίο της θα γινόταν τεράστια επιτυχία στις ψηφιακές αλλά όχι μόνο- αναγνωστικές κοινότητες. Και αυτό

όχι γιατί δεν είχα απολαύσει το βιβλίο εκείνο, κάθε άλλο, αλλά γιατί η γραφή της Ng διέθετε μία δυστροπία, φλερτάροντας με την αστυνομική λογοτεχνία αλλά αρνούμενη να της παραδοθεί πλήρως, έχοντας στη φαρέτρα της φιλοδοξίες τεχνικές -την πολυπρόσωπη αφήγηση για παράδειγμα- αλλά και θεματικές -η ένταξη των μεταναστών δεύτερης ή και τρίτης γενιάς στην αμερικανική κοινωνία- χωρίς όμως να διαθέτει το απαραίτητο εκείνο ταλέντο που θα της επέτρεπε να ξεφύγει από μια λογοτεχνία συμπαθητική αλλά περιορισμένων αξιώσεων. Πάνοντας, λοιπόν, στα χέρια μου το Μικρές φωτιές παντού, περισσότερο από προσδοκίες, είχα την περιέργεια να διαπιστώσω -ή τουλάχιστον να επιδιώξω να διακρίνω- τι ήταν εκείνο που χάρισε στο μυθιστόρημα αυτό -πέρα από άλλους παράγοντες όπως η συγκυρία ή η προώθηση- την τόσο μεγάλη φήμη του.

Οι πάντες στο Σέικερ Χάιτς γι' αυτό μιλούσαν φέτος το καλοκαίρι: πώς η Ίζαμπελ, το στερνοπαίδι των Ρίτσαρντσον, έχασε τα λογικά της κι έβαλε φωτιά στο σπίτι. Την άνοιξη, όλα τα κουτσομπολιά περιστρέφονταν γύρω από τη μικρή Μίραμπελ ΜακΚάλου -ή, ανάλογα με ποια πλευρά ήσουν, Μεί Λινγκ Τσόου- και τώρα, επιτέλους, να σου ένα καινούργιο συγκλονιστικό θέμα συζήτησης.

Το Σέικερ Χάιτς, προάστιο του Κλίβελαντ, αποτελεί πρότυπο οικιστικής οργάνωσης. Η ασφάλεια και η ηρεμία είναι αδιαπραγμάτευτες. Εδώ όλα λειτουργούν τέλεια, ακόμα και για το πλέον ελάχιστο ζήτημα υπάρχει ένα ξεκάθαρο πρωτόκολλο αντιμετώπισης. Οι κάτοικοι, φιλελεύθεροι και προοδευτικοί, είναι περήφανοι για την πόλη τους.

Το σπίτι των Ρίτσαρντσον θα πιάσει φωτιά και οι υποψίες όλων, από την πρώτη στιγμή, θα πέσουν πάνω στη μικρότερη κόρη της οικογένειας, την Ίζυ, μια κάθε άλλο παρά εύκολη έφηβη. Έτσι ξεκινάει η ιστορία αυτή. Λίγους μήνες νωρίτερα, η κυρία Ρίτσαρντσον θα νοικιάσει ένα μικρό διαμέρισμα, κληρονομιά των γονιών της, στη Μία Γουόρεν, μια αιματηγή καλλιτέχνη, και την κόρη της. Ο Μούντι, ένα από τα τέσσερα παιδιά των Ρίτσαρντσον, θα συνδεθεί με στενή φίλη με την συνομήλική του Περλ.

Αν δεν έχετε διαβάσει το βιβλίο θα σας συμβούλευα να έχετε τον νου σας ώστε να αποφύγετε παρουσιάσεις/κριτικές που περιέχουν σπίντλερς επί της πλοκής, γιατί οι ανατροπές και η μη αναμενόμενη εξέλιξη της ιστορίας αποτελούν ίσως τη σημαντικότερη πηγή αναγνωστικής απόλαυσης. Οπότε, σεβόμενος αυτό, δεν θα αναφερθώ περαιτέρω στην υπόθεση.

Από τις πρώτες κιόλας σελίδες του μυθιστορήματος, μπόρεσα θεωρώ να διακρίνω τι ήταν τελικά εκείνο το οποίο συνετέλεσε στην τεράστια αποδοχή του βιβλίου από το κοινό. Και αυτό ήταν ο τρόπος με τον οποίο η Ng αποφάσισε να δομήσει την αφήγηση της ιστορίας της, χωρίζοντας το μυθιστόρημα σε κεφάλαια, επιφυλάσσοντας πλήθος ανατροπών, θέτοντας πλήθος θεμάτων προς συζήτηση, πετυχαίνοντας έτσι να γράψει ένα μυθιστόρημα τεχνικά άρτιο, έτοιμο για τη μεταφορά του σε τηλεοπτική σειρά. Αποχωρίστηκε την υπαινικτικότητα που διέκρινε το προηγούμενο μυθιστόρημά της, και πόνταρε σε μια αφήγηση χωρίς σκοτεινές γωνιές, φωτίζοντας όλες τις πτυχές της ιστορίας της, προβλέποντας και ικανοποιώντας την περιέργεια του αναγνώστη, κάνοντας κάποιες στιγμές εκτεταμένη χρήση του παντογνώστη αφηγητή. Η τεχνική αρτιότητα όμως δεν είναι από μόνη της αρκετή.

Υποθέτω πως ο στόχος της συγγραφέως και του εκδότη ήταν ακριβώς αυτό το βιβλίο, η εμπορική επιτυχία και η επικείμενη τηλεοπτική μεταφορά αποτελούν ξεκάθαρη επιβράβευση. Όμως, μιλώντας αμιγώς λογοτεχνικά, το μυθιστόρημα αυτό δεν είναι κάτι το ιδιαίτερο, παρότι σίγουρα προσφέρει κάποιες ώρες απόλαυσης στον αναγνώστη.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

“Πολύ μικρά γλυκά τίποτα φυλαγμένα σε σπιρτόκουτα”

Το βιβλίο του Χανιώτη λογοτέχνη, Αριστείδη Γ. Αρχοντάκη «Πολύ μικρά γλυκά τίποτα φυλαγμένα σε σπιρτόκουτα» παρουσιάζουν, την Τετάρτη 27 Φεβρουαρίου στις 7.30 μ.μ., στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πνευματικού Κέντρου Χανίων (Β΄ όροφος), η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, η Τοπική Επιτροπή του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη και οι εκδόσεις ΕΡΕΙΣΜΑ.

Για τη νέα συλλογή διηγημάτων του Αριστείδη Αρχοντάκη θα μιλήσουν η φιλόλογος Ρούλα Βουράκη και ο οικονομολόγος Κωνσταντίνος Σταυρούλακης. Την εκδήλωση θα συντονίσει ο εκδότης και συγγραφέας Χρήστος Μαχαιρίδης. Παρέμβαση θα κάνει η ψυχολόγος Νικολέτα Μπουλατάκη και αποσπάσματα του βιβλίου θα διαβάσει η φιλόλογος και ηθοποιός Μυρτώ Δρακάκη.

“ Ημερολόγιο Ατομικών Γεωργίου Κακάρου - Εν Σμύρνη 1918-1919”

Το βιβλίο ντοκουμέντο του Λεωνίδα Κακάρου «Ημερολόγιο Ατομικών Γεωργίου Κακάρου - Εν Σμύρνη 1918-1919» θα παρουσιαστεί την Τετάρτη 27 Φεβρουαρίου στις 8 μ.μ. στον Ιστοπλοϊκό Όμιλο Χανίων. Την εκδήλωση διοργανώνουν οι Εκδόσεις Ραδάμανθους, η Αδελφότητα Μικρασιατών Νομού Χανίων «Ο Άγιος Πολύκαρπος», ο Ιστοπλοϊκός Όμιλος Χανίων και το βιβλιοπωλείο «Το Βιβλίο» και θα μιλήσουν: Ο Κυριάκος Κώτσου, Μπχανικός Παραγωγής και Διοίκησης, PhD, Αντιπεριφερειάρχης Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κρήτης, η Στέλλα Γκοζάνη Χαριτάκη, Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Ν. Χανίων «Ο Άγιος Πολύκαρπος», ο Χρήστος Τσαντής, Συγγραφέας—υπεύθυνος των Εκδόσεων Ραδάμανθους και ο Λεωνίδας Κακάρου, ποιητής-συγγραφέας. Αποσπάσματα του Ημερολογίου που κρατούσε ο Γεώργιος Κακάρου, σπουδαστής της Ευαγγελικής Σχολής της Σμύρνης το 1918-1919, θα διαβάσει η Χριστίνα Βερίβακη. Συνοδεύει στο πιάνο ο Δημήτρης Ντρομπογιάννης Στην εκδήλωση θα προβληθεί και οπτικοακουστικό υλικό για τη ζωή των Ελλήνων στη Σμύρνη και τη Μικρά Ασία. Προλογίζει ο Τάσος Σακελλαρόπουλος, υπεύθυνος Ιστορικών Αρχείων Μουσείου Μπενάκη

Βιβλία

Η άπλητη Γκρέις

Μάργκαρετ Ατγουντ

Μετάφραση: Αύγουστος Κορτώ
Εκδότης: Ψυχογιός

1843. Μια νεαρή υπηρέτρια, η Γκρέις Μαρκς, καταδικάζεται για συνέργεια στη φρικιαστική δολοφονία του αφεντικού της και της οικονομού και ερωμένης του. Κάποιοι πιστεύουν ότι είναι αθώα, άλλοι ότι είναι όντως φόνισσα ή παράφρων. Η Γκρέις, που εκτίει ισόβια, υποστηρίζει ότι δε θυμάται τίποτα από τους φόνους. Ένας φιλόδοξος γιατρός που ειδικεύεται στις ψυχικές νόσους επιστρατεύεται από μια ομάδα προοδευτικών ανθρώπων οι οποίοι θέλουν να δοθεί χάρη στην Γκρέις. Ακούει την ιστορία της φέρνοντάς την όλο και πιο κοντά στη μέρα που δεν μπορεί να θυμηθεί. Τι θα ανακαλύψει στην προσπάθειά του να ξεκλειδώσει τη μνήμη της; Η Μάργκαρετ Ατγουντ, σε μια από τις καλύτερες στιγμές της, υπογράφει ένα μυθιστόρημα βασισμένο σε πραγματικά γεγονότα, που καθηλώνει και αναστατώνει.

Η νύφη της Μασσαλίας

Γιώτα Γουβέλν

Εκδότης: Διόπτρα

Η αυγή του εικοστού αιώνα βρίσκει τον Σταύρο, έναν ομογενή έμπορο της Μασσαλίας, κοντά στα σαράντα και με αξιοζήλευτη για την εποχή περιουσία σε Αθήνα και Μασσαλία. Σ' ένα ταξίδι του στην Ελλάδα, παντρεύεται με προξενίο μια κοπέλα από ξεπεσμένη αστική οικογένεια και τη φέρνει νύφη στο γαλλικό λιμάνι, ένα από τα κοσμοπολίτικα κέντρα της Μεσογείου.

Η νέα τους ζωή ξεκινά στο σπίτι με τις κόκκινες καμέλιες, σ' έναν κήπο όπου ανθίζουν η ομορφιά, η ευτυχία αλλά και ένα μυστικό που ακολουθεί και τις επόμενες γενιές στο πέρασμα του χρόνου.

Περιδιαβαίνοντας στην Αθήνα του μεσοπολέμου, στον θεσσαλικό κάμπο την εποχή της αναδιανομής της γης, στο Παρίσι την περίοδο του υπερρεαλισμού, γενιές πρώων ζουν, ερωτεύονται, υποκύπτουν στα πάθη και στις αδυναμίες τους, τιμωρούν και τιμωρούνται.

Και η μοίρα γνέθει αθέατη τις τύχες τους...

Αμνησία

Federico Axat

Μετάφραση: Αγγελική Βασιλάκου
Εκδότης: Μεταίχμιο

Ο ήρωας του βιβλίου, ο Τζον, προσπαθεί να απεξαρτηθεί από το αλκοόλ. Ωστόσο, κάνει ξαφνικά τον έλεγχο και βρίσκεται να ξυπνά στο σαλόνι του, με μια νεκρή κοπέλα.

Πριν προλάβει να καταλάβει τι συνέβη, χτυπά το κινητό του: Είναι ο μεγάλος του αδελφός, ο Μαρκ, ο άνθρωπος στον οποίο καταφεύγει πάντα. Ο Μαρκ τον πείθει να θάψουν την κοπέλα στο δάσος του Κάρνιβαλ Φολς -όμως ο Τζον, που τον βασανίζουν οι τύψεις, αποφασίζει να ξεθάψει την κοπέλα και να ανακαλύψει τι συνέβη.

Όταν όμως το επιχειρεί, όλα καταρρέουν: πτώμα δεν βρίσκεται, και η τέλεια ζωή του αδελφού του αποκαλύπτεται ότι ίσως να μην είναι τόσο τέλεια. Ο Τζον κατατράχεται από ερωτηματικά, ενοχές, αναμνήσεις -όλο φαίνεται να ξέρουν για αυτή την υπόθεση, εκτός από τον ίδιο - και τον αναγνώστη.

Τις νύχτες έπαιζε με τις σκιές

Τέσου Μπαίλα

Εκδότης: Ψυχογιός

Τη στιγμή που η Δαναή χάνεται στη γέννα, ο άντρας της ο Γιώργης, μαγνητισμένος από την Κίρκη του Κάστρου και από τις χάρες της, αμελεί να γυρίσει και μόλις που διαφεύγει από τη σφαγή

των χριστιανών από τους Τουρκοκρητικούς στο μεγάλο Κάστρο, τον Αύγουστο του 1898. Είναι η στιγμή όπου γεννιέται ο ήρωας ενός ολόκληρου κόσμου. Και μαζί του η Κρητική Πολιτεία, που λίγα χρόνια αργότερα θα οδηγήσει στην Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

Αυτός είναι ο αιώνας του ζωγράφου, του Ανέστη, και η ιστορία του είναι η διαδρομή πολλών ανθρώπων, που έζησαν και πέθαναν μέσα στις σελίδες ενός βιβλίου. Δεν είναι μόνο ο Ανέστης που παρασύρει τον αναγνώστη στις ατραπούς μιας ανεξήγητης μοίρας, είναι κι εκείνοι που συνδέονται μαζί του με δεσμούς αίματος -ο παππούς Λεωνίδα, η θεια-Λουλουδιά, η Μυροσίνα-, αλλά κι εκείνοι με τους οποίους μοιράζεται εμπειρίες, πάθη, οράματα: η κυρα-Ευτέρπη, η Χριστίνα, η Ισιδώρα και προπαντός ο Μικέλε. Είναι και οι τόποι, η Κρήτη, η Πειραιάς, η Μακεδονία, που παραδομένοι στις φλόγες και στα καηρίτια της μεγάλης Ιστορίας δημιουργούν μια υποβλητική ατμόσφαιρα από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα.